

เศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

คำนำ

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานให้แก่ประชาชนชาวไทย ทุกหมู่เหล่า ทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพ มาโดยตลอดอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานกว่า ๓๐ ปี โดยทรงชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ การปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตไปบนทางสายกลาง โดยทรงห่วงใยต่อสถานการณ์ และปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่มีผลมาจากการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่ของประชาชนชาวไทย และสังคมไทยโดยรวม จึงทรงเตือนทุกฝ่ายให้รู้จักคำว่า "พอเพียง" อย่าทำอะไรเกินตัว ทำอะไรด้วยสติ มีความรอบคอบระมัดระวัง ดำรงชีวิตอย่างสมถะและสามัคคี ซึ่งจะนำพาตนเองและประเทศชาติให้รอดพ้นจากภาวะวิกฤติต่างๆ และนำพาสังคมและประเทศชาติไปสู่ความมั่นคงและความสุขได้ แต่ในระยะที่ผ่านมาประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และสับสนในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง คือไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร และไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร รวมทั้งขาดความเข้าใจในบริบทการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนไทยมักจะขาดการวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ก่อนที่จะนำไปใช้และมองสภาพสังคมและการพัฒนาแบบแยกส่วน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) จึงได้ประมวลรวบรวมที่มา แนวคิดและองค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งกรณีตัวอย่างผลงานที่ประสบผลสำเร็จในมิติต่างๆ จากการนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตมานำเสนอ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและเห็นรูปธรรมในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างแท้จริง.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(สำนักงาน กปร.)

มิถุนายน ๒๕๕๒

สารบัญ

คำนำ	๑
บทที่ ๑ บทนำ	๕
บทที่ ๒ พระราชดำริและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	๑๗
บทที่ ๓ แนวคิดการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๒๕
บทที่ ๔ การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต	๒๙
เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับประชาชน	๓๑
เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับทฤษฎีใหม่	๓๗
เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ	๔๕
บทที่ ๕ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สากล	๔๗
บทที่ ๖ บทส่งท้าย	๙๑

บทที่ ๑ บทนำ

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิถีไทยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเพื่อชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพมาโดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ เป็นต้นมา ให้ดำเนินไปบน "ทางสายกลาง" มุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างพื้นฐาน "ความพอมี พอกิน พอใช้" ของประชาชนเป็นเบื้องต้นก่อน แล้วจึงพัฒนาในลำดับขั้นที่สูงต่อไป ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องมีคุณลักษณะพื้นฐาน คือ "ความรอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวัง" และจะต้องเป็น "คนดี มีคุณธรรม" คือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต อุดมดี มีความขยันหมั่นเพียรและความเมตตา โดยมีวิธีการปฏิบัติที่จะต้องคำนึงถึง "ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวเอง" เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง ป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤติและรองรับภาวะเปลี่ยนแปลงต่างๆ และนำไปสู่ "ความสุข" ในการดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานพระราชดำรัสครั้งแรกเกี่ยวกับการดำรงอยู่ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังความตอนหนึ่งว่า

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานที่มั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้าง ค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด...”

ต่อมา เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗ ได้พระราชทานพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา โดยทรงย้ำเรื่องการพอกมีพอกิน ดังความตอนหนึ่งว่า

“...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัยว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งทันสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอกมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พอกอยู่พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐานตั้งปณิธานในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกอยู่พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความพอกอยู่พอกิน มีความสงบนั้น ถ้าจะเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้ารักษาความพอกอยู่พอกินนั้นได้ เราจะยอดยิ่งยวด...”

จากพระราชดำรัสดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงชี้ให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นหลักเพียงอย่างเดียว อาจก่อให้เกิดปัญหาได้ พระองค์จึงทรงเน้นในเรื่องการพอกมี พอกิน พอใช้ของประชาชนในเบื้องต้น แต่ทิศทางของการพัฒนาประเทศในระยุคนั้นก็ได้เปลี่ยนไป ยังคงยึดรูปแบบเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ทุนนิยมเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาตลอดมา อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ เป็นต้นมา แม้ว่าในระยะแรก สถานการณ์การพัฒนาประเทศจะดีขึ้น เศรษฐกิจขยายตัว ในอัตราสูงเป็นประวัติการณ์ถึงร้อยละ ๑๐-๑๑ ต่อปี แต่ผลประโยชน์ของการพัฒนายังตกอยู่กับคนส่วนน้อย ในขณะที่เกษตรกรจำนวนมากต้องสูญเสียที่ดิน และเสียโอกาสจากการใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตร ปัญหาความยากจน โดยเฉพาะในชนบทมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ประกอบกับความไม่แน่นอนของธรรมชาติ ปัญหาอุทกภัย น้ำท่วม น้ำแล้ง ซึ่งมีผลมาจากพื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งปัญหาสังคมที่รุนแรงขึ้น และวัฒนธรรมที่เสื่อมถอย สถานการณ์ต่างๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อเกิดความทุกข์ยากเดือดร้อนแก่ประชาชนไทยโดยรวม ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเตือนสติคนไทย ไม่ให้ดำรงชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อและใช้จ่ายเกินตัว โดยได้พระราชทานพระราชดำริ เรื่อง **"ทฤษฎีใหม่"** เพื่อใช้ดำเนินชีวิตในปี ๒๕๓๗ ซึ่งเนื้อแท้ของแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ คือ บริบทของ **"ความพอมีพอกิน"** ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในปี ๒๕๔๐ ประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอันเกิดจากปัญหาความไม่สมดุลในหลายด้าน อันเกิดจากความไม่พอประมาณในการใช้เงินกู้จากต่างประเทศและการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่ผิดพลาด กล่าวคือ เมื่อเปิดประเทศให้เงินไหลเข้าออกได้อย่างเสรีแต่รัฐบาลกลับกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนคงที่กับเงินเหรียญสหรัฐ ทำให้การนำเงินกู้เข้าจากต่างประเทศ เพื่อหาผลประโยชน์จากความแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ และนอกประเทศเป็นไปได้ง่าย รวมทั้งการนำเงินไปลงทุนในลักษณะที่มีความเสี่ยงสูงจนเกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ เป็นผลให้ต้องลอยตัวค่าเงินบาท และก่อให้เกิดภาวะหนี้สินต่างประเทศที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ธุรกิจและสถาบันการเงินล้มละลาย ส่งผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวม และก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมาอีกมากมาย ความล้มเหลวครั้งนี้เป็นผลมาจากการเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วแต่ประการเดียว ขาดความสอดคล้องสมดุลในเรื่องต่างๆ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

สถานการณ์ภาวะทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนวทางให้แก่พสกนิกรชาวไทยและสังคมไทยได้เข้าใจถึงหลักคิดและวิธีการที่ควรปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ร่วมมือร่วมใจกันฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจของประเทศให้กลับคืนมาเป็นปกติ ทรงเตือนทุกฝ่ายให้รู้จักคำว่า "พอเพียง" อย่าทำอะไรเกินตัว ทำอะไรด้วยความรอบคอบไม่ประมาท ดำรงชีวิตอย่างสมถะและสามัคคี ซึ่งจะนำพาตนเองและประเทศชาติให้รอดพ้นภาวะวิกฤติ และนำสังคมไทยไปสู่ความสุขได้ ดังพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ มีใจความตอนหนึ่งว่า

"...การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามี เศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตนเอง อันนี้ก็เคยบอกว่า ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอ จะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไรไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนไปทำให้กลับเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียงไม่ต้องทั้งหมด แม้ครั้งหนึ่งก็ไม่ต้อง อาจจะ เป็นสักเศษหนึ่งส่วนสี่ ก็จะสามารถอยู่ได้ การแก้ไขอาจจะต้องใช้เวลา ไม่ใช่ง่าย ๆ ..."

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในโอกาสต่างๆ อีกหลายครั้งซึ่งประชาชนทุกหมู่เหล่าต่างตระหนักและเห็นพ้องต้องกันว่า **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** เป็นหลักการและแนวทางการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนที่ถูกต้องและเหมาะสมกับประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกระดับ และทุกสาขาอาชีพให้มีการเตรียมความพร้อม และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับตนเองและประเทศชาติ เพื่อลดความเสี่ยงหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสนับสนุนการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไป ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการเป็นคนดีมีคุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย มุ่งเน้นให้ประชาชน รู้ รัก สามัคคี และแบ่งปันช่วยเหลือกัน รวมทั้งการสร้างความตระหนักในการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติบนพื้นฐานของความพอเพียง ความประหยัด อุดม และพอประมาณ เพื่อนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นำไปสู่สังคมแห่งความอยู่เย็นเป็นสุข มีความสมดุลและมั่นคงยั่งยืนอย่างแท้จริง

จากแนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานไว้ในโอกาสต่างๆ และได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย ซึ่งพระองค์ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาต เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และได้เชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นวิสัยทัศน์ และกรอบในการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) ต่อเนื่องถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้จะสามารถป้องกันและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจแฮมเบอร์เกอร์ ซึ่งเกิดจากความล้มเหลวของระบบทุนนิยมที่ทั่วโลกและประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ได้

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาที่แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ให้ดำเนินไปบน "ทางสายกลาง" โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทุกสถานการณ์ เป็นการมองโลกเชิงระบบ ที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัตรตลอดเวลา โดยกระบวนการพัฒนาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการพัฒนาแบบ "องค์รวม" ในลักษณะ "บูรณาการ" โดยมี "คน" เป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะต้องใช้พลังทางสังคมขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาในรูปกลุ่ม องค์กรชุมชน และประชาสังคม โดยประสานและผนึกกำลังของทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการให้เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกันในลักษณะ "พหุภาคี" บนพื้นฐานความคิดเพื่อ "ความพอเพียง"

เป้าหมายเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมายและจุดมุ่งหมายร่วมที่สำคัญ คือ มุ่งสร้างความสมดุลของกระบวนการพัฒนาทุกมิติที่มี "คน" เป็นศูนย์กลาง โดยมีมุ่งสู่ "ความสุข" ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่เอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่ไทย ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ สรุปความว่า

"ความสุขที่มี คือ ความพอเพียง ถ้าคนมีความพอเพียง คนก็มีความสุข เราก็มีความสุข ถ้าคนที่อยากได้น้อยอยากได้นั้นมาก เราเห็นแล้วมันไม่เพียงพอ เราไม่มีความสุข ความสุขของคนแสดงออกมาด้วยความพอเพียง"

คุณลักษณะของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะสำคัญ ๒ ประการ คือ คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคุณลักษณะของความพอเพียง ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์สุดท้ายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๑. **คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** เป็นคุณลักษณะพื้นฐานหรือฐานรากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผู้ปฏิบัติทุกคนหรือทุกภาคส่วนจะต้องมีอยู่ ได้แก่

๑.๑ ความรู้ ประกอบด้วย

- ๑) **ความรู้รอบรู้** คือ ความรู้ในสิ่งที่จะทำอย่างถ่องแท้รอบด้าน นำความรู้ตามหลักวิชามาใช้ในการวางแผนและดำเนินงานทุกขั้นตอน ความรอบรู้ในข้อเท็จจริงในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เป็นการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
- ๒) **ความรู้รอบคอบ** เป็นการนำความรู้มาพิจารณาเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณาเชื่อมโยงกันด้วยความรอบคอบไม่หุนหันพลันแล่น
- ๓) **ความระมัดระวัง** เป็นการใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ด้วยความระมัดระวังในการปฏิบัติ และพร้อมรับค่าการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ

๑.๒ **เป็นคนดีมีคุณธรรม** คือ การเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนที่ดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นคนดี มีจิตสำนึกและตระหนักในคุณธรรม โดยมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ ไม่คดโกง มีความอดทนและความเพียร การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต มีความเมตตา ช่วยเหลือ เกื้อกูล และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักเสียสละแบ่งปัน มีความกตัญญูต่อทั้งแผ่นดิน บิดา มารดา และผู้มีพระคุณ ตลอดจนไม่หลงตัวเอง รู้จักถ่อมตน มุ่งมั่นทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดในขอบเขตของศีลธรรม

๒ **คุณลักษณะของความพอเพียง** เป็นวิธีการหรือวิธีปฏิบัติตามค่านิยมของความพอเพียง (พระบรมราชานุญาตเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒) ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการ ดังนี้

๒.๑ **ความพอประมาณ (Moderation)** หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปในมิติต่าง ๆ ของการกระทำ โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ความเรียบง่าย คือ มีสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตอย่างพอเพียง มีความสะดวกสบายพอสมควร แต่ไม่ถึงขั้นฟุ้งเฟ้อเกินความจำเป็น

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๒.๒ ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประเมินสถานการณ์ และคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ ใช้สติปัญญาในการทำงาน การทำอะไรควรใช้ข้อมูล ความรู้ทางวิชาการ ทำงานอย่างมีแบบแผน ทำเป็นขั้นตอนจากน้อยไปหามาก คิดได้คิดเป็น ฉะนั้น ความมีเหตุผล จะหมายถึง การเรียนรู้ด้วย

๒.๓ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (Self-immunity) หมายถึง การเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้และไกล เช่น ด้านร่างกาย ควรพักผ่อนให้พอ กินอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ เพื่อความแข็งแรงไม่เจ็บป่วย ด้านสติปัญญา พัฒนาตัวเอง ให้มีความรู้ความสามารถ ใฝ่รู้ตลอดชีวิต มุ่งมั่น ขยัน อดทน และมีความเพียร ด้านสังคม ต้องมีเพื่อน มีคนรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สำหรับองค์กรต่างๆ ควรเลือกเพื่อนคนดีคนเก่งเข้าทำงาน ด้านเศรษฐกิจ ต้องมีงานทำ มีรายได้ มีเงินออมไว้ใช้จ่ายฉุกเฉิน หรือออมไว้เพื่อลงทุนเพิ่มเติม มีการจัดทำบัญชีค่าใช้จ่าย

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาที่ใช้พื้นฐานการดำเนินชีวิตตามทางสายกลาง มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพึ่งตนเองเป็นหลัก มีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง พิจารณาถึงความพอเหมาะพอดี มีเหตุผล ที่พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยสามารถนำมาประยุกต์ในทุกมิติของการบริหารจัดการ โดยมีแนวทางปฏิบัติในภาพรวมที่สำคัญๆ ดังนี้

๑. ยึด "ทางสายกลาง" เป็นแนวทางดำเนินชีวิต ไม่ทำอะไรสุดโต่ง ไม่มากไม่น้อยเกินไป ทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป
๒. ไม่ยึดวัตถุเป็นที่ตั้ง ไม่หลงตามกระแสนิยม พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ
๓. ดำเนินชีวิตอย่างพอดี พอมีพอกิน ไม่โลภ รู้จักพอ
๔. ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ ใช้จ่ายบนพื้นฐานะ มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๕. ใช้ "สติปัญญา" ในการดำเนินชีวิต ทำอะไรมีเหตุผลรอบคอบระมัดระวัง ใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและกระทำการต่างๆ
๖. สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพดี ครอบครัวยุติธรรม มีความสัมพันธ์ที่ดี มีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ฯลฯ
๗. ไม่ทำอะไรเสี่ยงเกินไป หรือลงทุนเชิงการพนันที่ตั้งอยู่บนความเสี่ยง มีกลไกลดความเสี่ยง
๘. ใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
๙. ขยัน อดทน มีความเพียร ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ละเลิกแก่งแย่งผลประโยชน์ รู้จักกตัญญู
๑๐. ยึดหลัก "รู้ รัก สามัคคี" ไม่เบียดเบียน รู้จักการให้และแบ่งปัน

แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับคนทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพ ทั้งในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาชนทั่วไป

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

"เศรษฐกิจพอเพียง" จึงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเพื่อชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนให้กับประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพมาโดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี นับตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ โดยเป็นปรัชญาแนวคิดที่มีคุณค่าอย่างอนอกนันทน์ เป็นแนวคิดใหม่ที่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศภายใต้สภาวะการณ์เปลี่ยนแปลง และวิกฤติการณ์เศรษฐกิจต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องเตือนสติให้แก่ประชาชนชาวไทย และสังคมไทยในการปรับตัว เพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งเป็นการนำเสนอแนวทางออกจากภาวะวิกฤติที่กำลังเผชิญอยู่โดยสามารถประยุกต์เข้ากับวิถีภูมิปัญญาไทยอย่างลงตัว

"เศรษฐกิจพอเพียง" ไม่ใช่แนวคิดลอยๆ ตามกระแสสังคมเท่านั้น หากแต่สามารถนำมาปรับใช้ และแปลงแนวคิดไปสู่การปฏิบัติได้เป็นรูปธรรม ซึ่งปัจจุบันปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง จากทั้งประชาชนชาวไทย และชาวต่างประเทศ ดังตัวอย่างแห่งความชื่นชมและแสดงถึงความสำคัญในวิสัยทัศน์ที่กว้างและยาวไกลในด้านการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยองค์การสหประชาชาติได้ประกาศเกียรติคุณว่า พระองค์เป็น "พระมหากษัตริย์นักพัฒนาของโลก" และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัล "Human Development Lifetime Achievement Award" แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ อันนำมาซึ่งความปลื้มปิติแก่พสกนิกรชาวไทยอย่างหาที่เปรียบมิได้ ขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน.

บทที่ ๒

พระราชดำริและพระราชดำรัส เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้พสกนิกรชาวไทย และสังคมไทยนำเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในทุกระดับ ตั้งแต่การดำรงตน จนถึงการพัฒนาประเทศ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

"...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป..."

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗

"...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่ดีสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอกินพอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ปฏิธานจุดมุ่งหมาย ในแง่ี้ ที่จะทำให้เมืองไทยการพอกินพอกิน ไม่ใช่ว่ารุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่าการพอกินพอกิน มีความสงบนั้น ถ้าจะเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้ารักษาความพอกินพอกินนั้นได้ เราจะยอดเยี่ยม..."

"...ฉะนั้น ถ้าทุกท่านซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความคิดแต่ละท่านแต่ละบุคคล และมีอิทธิพล มีพลังที่จะทำให้ผู้อื่นซึ่งมีความคิดเหมือนกัน ช่วยกันรักษาส่วนรวมให้อยู่ดีกินดีพอสมควร ขออย่า พอควร พอกินพอกิน มีความสงบ ไม่ให้คนอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้ ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ถาวร ที่จะมีคุณค่าอยู่ตลอดกาล..."

"...ถ้าท่านทั้งหลายช่วยกันคิด ช่วยกันทำ แม้จะมีการเถียงกันบ้าง ก็เถียงกันด้วยรากฐานของเหตุผล และเมตตาซึ่งกันและกัน และสิ่งที่สูงสุด ก็คือประโยชน์ร่วมกัน คือ ความพอกินพอกิน พอกินพอกินของประเทศไทย..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

"...โครงการพัฒนาต่างๆ ตั้งขึ้นเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้ว คือ ทรัพยากรตามธรรมชาติให้เกิดผลเป็นประโยชน์แก่ประเทศและประชาชนส่วนรวมให้ได้มากที่สุด... บางทีก็อาจทำให้มีการเสียหายในบางส่วนได้บ้าง เพื่อที่จะให้โครงการมีผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย จำเป็นต้องพิจารณาจัดตั้งโดยรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วนให้ทราบว่า ผลที่เกิดขึ้นจากโครงการนั้น จะมีขอบเขตต่อเนื่องไปเพียงใด และมีผลดีผลเสียประการใด..."

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๙

"...ในการพูดจา ในการกระทำ ในการคิด เราทำในสิ่งที่เรียกว่า สุจริต หมายความว่า ทำในสิ่งที่ไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น ตรงข้าม บรรเทาความเดือดร้อนต่อผู้อื่น อันนี้ก็เป็นการทำบุญอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งสูงยิ่งขึ้นไปอีก..."

พระราชดำรัสในโอกาสที่คณะชาวห้วยขวาง พญาไท เฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๑

"...วิถีทางดำเนินของบ้านเมืองและประชาชนทั่วไป มีความเปลี่ยนแปลงมาตลอด เนื่องมาจากความวิปริตผันแปรของวิถีแห่งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่นๆ ของโลก ยากยิ่งที่เราจะหลีกเลี่ยงให้พ้นได้ จึงทำให้ต้องระมัดระวัง ประคับประคองตัวเรามาก โดยเฉพาะในเรื่องการเป็นอยู่โดยประหยัด เพื่อที่จะอยู่ให้รอดและก้าวหน้าต่อไปได้โดยสวัสดิ..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๑

"...ทุกวันนี้ ประเทศไทยยังมีทรัพยากรพร้อมมูล ทั้งทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคล ซึ่งเราสามารถนำมาใช้เสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ และเสถียรภาพอันถาวรของบ้านเมืองได้เป็นอย่างดี ข้อสำคัญ เราจะต้องรู้จักใช้ทรัพยากรนั้นอย่างฉลาด โดยมุ่งถึงประโยชน์แท้จริงที่จะเกิดแก่ประเทศชาติ..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๙

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

"...สังคมใดก็ตาม ถ้ามีความเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน ด้วยความมุ่งมั่นมุ่งมั่นเจริญต่อกัน สังคมนั้นย่อมเต็มไปด้วยไมตรีจิต มิตรภาพ มีความร่มเย็นเป็นสุข น่าอยู่..."

พระราชดำรัสพระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในนิตยสารที่ระลึกครบ ๓๖ ปี ของ สโมสรไลออนส์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๘

"...ความจริงเคยพูดเสมอในที่ประชุมอย่างนี้ว่า การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่า อัฐิตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง อันนี้ก็เคยบอกว่าคุณพ่อกับคุณแม่ไม่ได้หมายความว่า ทุกคนรอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก อย่างนี้ท่านนักเศรษฐิจต่างๆ ก็มาบอกว่าล้าสมัย จริงอาจจะล้าสมัย คนอื่นเขาต้องมีการเศรษฐกิจ ที่ต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียกว่าเป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่เศรษฐกิจความพอเพียง เลยรู้สึกว่าคุณพ่อกับคุณแม่ แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่า ผลิตให้พอเพียงได้..."

...การกู้เงินนี่นำมาใช้ในสิ่งที่ไม่ทำรายได้มันไม่ดี อันนี้เป็นข้อสำคัญ เพราะว่าถ้ากู้เงินและทำให้มีรายได้ ก็เท่ากับจะใช้หนี้ได้ ไม่ต้องคิดหนี้ ไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องเสียเกียรติ กู้เงินนั้น เงินจะต้องให้เกิดประโยชน์ มิใช่กู้สำหรับไปเล่นไปทำอะไรที่ไม่เกิดประโยชน์...

...เมื่อปี ๒๕๑๗ ๒๕๑๘ ถึง ๒๕๔๑ ก็ ๒๔ ปีใหม่ วันนั้นได้พูดว่า เราควรจะมีปฏิบัติให้พอมีพอกิน พอมีพอกินก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนมีพอมีพอกินก็ใช้ได้ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดี...

...สมัยก่อนนี้พอมีพอกิน มาสมัยนี้ชักจะไม่พอมีพอกิน จึงต้องมีนโยบายที่จะทำเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะให้ทุกคนพอเพียงได้ ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้ว่าบางอย่างอาจจะดูฟุ้งเฟ้อ แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจ หรือระบบพอเพียง...

...แต่พอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือ คำว่าพอ ก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอ ดังนั้นเอง คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย...

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

...มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียงทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...

...ความพอเพียงนี้ก็แปลว่าความพอประมาณ และความมีเหตุผล..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐

"...เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy..."

...คำว่า Sufficiency Economy นี้ ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่า เป็นทฤษฎีใหม่...

...Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำรา เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่...

...และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะคิดอะไรได้ จะถูกจะผิดก็ช่าง ถ้าเขาสนใจ เขาก็สามารถที่จะไปปรับปรุงหรือไปใช้หลักการ เพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐

"...ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่งที่จะเห็นชาวไทยมีความสุขถ้วนหน้ากัน ด้วยการให้ คือให้ความรัก ความเมตตา กัน ให้น้ำใจไมตรีกัน ให้อภัย ไม่ถือโทษ โกรธเคืองกัน ให้การสงเคราะห์ อนุเคราะห์กัน โดยมุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน ด้วยความบริสุทธิ์ และจริงใจ..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕

"...แต่ว่าพอเพียง ในทฤษฎีหลวงคือ ให้สามารถดำเนินงานได้ แต่ที่ว่าเมืองไทยไม่ใช้เศรษฐกิจพอเพียง นี้ไม่ได้คำไหน ไม่เคยพูด นี้พูดในตอนี้ พูดเวลานี้ ขณะนี้ว่าประเทศไทย ไม่ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ค่อนข้างจะแย่มากเพราะว่าจะทำให้ล้มจม..."

...เศรษฐกิจพอเพียงที่หมายถึงนี้ คือว่า อย่างคนที่ทำธุรกิจ ก็ย่อมต้องไปกู้เงิน เพราะว่าธุรกิจ หรือกิจการอุตสาหกรรมสมัยใหม่นี้ คนเดียวไม่สามารถที่จะรวบรวมทุนมาสร้างกิจการ กิจการที่ใหญ่ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้กิจการที่ใหญ่..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๓

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

"...เศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ย้าแล้วย้าอีกแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า sufficiency economy ใครต่อใครก็ ต่อว่า ว่า ไม่มี sufficiency economy แต่ว่าเป็นคำใหม่ของเราก็ได้ก็หมายความว่า ประหยัดแต่ไม่ใช่ซีเหนียว ทำอะไร ด้วยความอะลุ่มอล่วย กัน ทำอะไรด้วยเหตุและผล จะเป็นเศรษฐกิจพอเพียง แล้วทุกคนจะมีความสุขแต่พอเพียงเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นสิ่งที่ปฏิบัติยากที่สุด..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

"...คุณธรรมข้อหนึ่งที่ยังมีอยู่อย่างบริบูรณ์ในจิตใจของคนไทย ก็คือ การให้ การให้ นี้ไม่ว่าจะให้สิ่งใด แก่ผู้ใด โดยสถานใดก็ตาม เป็นสิ่งที่พึงประสงค์อย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องประสานไมตรีอย่างสำคัญ ระหว่างบุคคลกับบุคคล และทำให้สังคมมีความมั่นคง เป็นปึกแผ่นด้วยสามัคคีธรรม..."

พระราชดำรัสในโอกาสวันขึ้นปีใหม่เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕

"...เศรษฐกิจพอเพียง คือ ทำให้พอเพียงถ้าไม่พอเพียงไปไม่ได้ แต่ถ้าพอเพียงสามารถนำพาประเทศได้ดี ก็ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จพอเพียงและเพื่อที่บ้านเมืองบรรลุความสำเร็จที่แท้จริง..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

"...ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียงคืออะไร ไม่ใช่เพียงพอ คือว่า ไม่ได้หมายความว่าให้ทำอะไรเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้นเอง ทำอะไรก็ตาม ถ้าเราทำอะไรได้ดี มันก็ดี แต่ว่าขอให้มันพอเพียง ถ้าท่านเอากำไรหน้าเลือดมากเกินไป มันไม่ใช่พอเพียง..."

...ฟังว่ารัฐบาลหรือเมืองไทย ประชาชน มีเงินเยอะ มีเงินเกิน ก็ใช้สิ เขาหาว่าเราเศรษฐกิจพอเพียง คำว่า พอเพียง ถ้ามีเงินก็ต้องใช้ ไม่ใช่ซีเหนียว ถ้ามีเงินไม่ต้องซีเหนียวซื้อไปเถอะ อะไรก็ตาม เครื่องบิน เรือ รถถัง ซื้อ ถ้ามีเงินเยอะ ก็ถือว่าสนับสนุนให้จ่ายเดี๋ยวนี้เขาบอกว่า ในหนังสือพิมพ์เห็นริเปลา ว่าเขาสนับสนุนให้จ่าย ถ้ามีก็จ่าย แต่ถ้าไม่มีก็ระงับหน่อย..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ตัวอย่างของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่เป็นการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปฝาง

"...แต่ข้อสำคัญ ที่อยากจะพูดถึง คือ ถ้าเราทำโครงการ ที่เหมาะสม ขนาดที่เหมาะสม อาจจะไม่คุ้มทุนหรอก แต่จะไม่ล้ม หรือถ้ามีอันเป็นไป ก็ไม่เสียหาย เช่น โรงงานกระป๋อง ที่ริเริ่มทำ ที่อำเภอฝางนั้น..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป เพื่อส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตเกษตรให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น ควบคู่ไปกับการพัฒนาชุมชน โดยการจัดตั้งโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปขึ้นเป็นครั้งแรกที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากชาวเขาในโครงการเกษตรที่สูงประสบปัญหาในการหาตลาดรับซื้อผลผลิต ทั้งนี้เพราะสถานที่เพาะปลูกของชาวเขาอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง ทำให้ถูกกดราคาซื้อผลผลิต ประกอบกับในบางช่วงฤดูจะมีผลผลิตที่ล้นตลาดหรือบางครั้งอาจไม่ได้ขนาดที่เหมาะสมสำหรับการนำมาจำหน่ายสด ทำให้ผลผลิตการเกษตรจำนวนมากสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นโรงงานหลวงแปรรูปอาหารจากผลผลิตที่ได้จากชาวเขาเป็นการช่วยในการพยุงราคาผลผลิตและเสริมศักยภาพในการพึ่งตนเองของเกษตรกรชาวเขาด้วย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

"...คนไม่เข้าใจว่ากิจการใหญ่ๆ เหมือนการสร้างเขื่อนป่าสัก ก็เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน เขานึกว่าเป็นเศรษฐกิจสมัยใหม่ เป็นเศรษฐกิจที่ห่างไกลจากเศรษฐกิจพอเพียง แต่ที่จริงแล้ว เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน..."

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

ภาพประกอบจาก blogger.sanook.com

เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรีและสระบุรี เป็นโครงการเขื่อนเก็บกักน้ำที่สามารถสร้างประโยชน์ในการเก็บน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกตอนล่างกว่า ๒.๓ ล้านไร่ และสามารถป้องกันน้ำท่วมลุ่มน้ำเจ้าพระยาในช่วงฤดูฝน ตั้งแต่จังหวัดลพบุรี พระนครศรีอยุธยา จนถึงกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งประมงน้ำจืดขนาดใหญ่ และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญด้วย

เรือตรวจการณ์ไกลฝั่ง ต.๕๑

"...แม้จะเป็นกองทัพก็ต้องพอเพียง แต่กองทัพทำอะไรพอเพียงเยอะแยะ ทำโครงการต่างๆ ที่ช่วยแล้วก็ทำได้ ถ้าทหารเรือ เรือ ต.๕๑ นั้น เศรษฐกิจพอเพียง..."

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๕

เรือตรวจการณ์ไกลฝั่ง ต.๕๑ เกิดจากกองทัพเรือสนองพระราชดำริโดยการต่อเรือเรียนตรีเรือรักษาฝั่ง เรือ ต.๕๑ เมื่อปี ๒๕๑๑ ต่อมากองทัพเรือได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยจัดทำโครงการสร้างเรือตรวจการณ์ไกลฝั่งเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา และได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยในเรื่อง ขนาด รูปทรงของเรือ น้ำหนัก และการออกแบบ เพื่อให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน และมีสมรรถนะสูงสุดตลอดรวมถึงทรงประกอบพิธีวางกระดูกงูเรือ ต.๕๕๑ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๔ ณ อุทหาเรือธนบุรี และในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบพิธีปล่อยเรือ ต.๕๕๑ ลงน้ำ ณ อุทหาเรือธนบุรี

บทที่ ๓

แนวความคิดการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เราทุกคนสามารถปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ และสามารถนำไปปรับใช้กับทุกแง่มุมของชีวิต โดยเริ่มจากการปรับวิธีคิดและค่อยๆ ไปสู่การปรับวิธีปฏิบัติตน ให้ดำเนินไปบนทางสายกลาง โดยมีกรอบการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

กรอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้ความพอเพียงกับตัวเอง (Self Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอมีพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้ โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง ๕ ประการ คือ

๑. **ด้านจิตใจ** ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีต ประนอม ซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
๒. **ด้านสังคม** แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรงเป็นอิสระ
๓. **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งการเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดหลักการของความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด
๔. **ด้านเทคโนโลยี** จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วเทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทย และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง
๕. **ด้านเศรษฐกิจ** แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มี การมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกินพอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการแก้ไขวิกฤติทางเศรษฐกิจและปัญหาทางสังคมไทย

ประการแรก

เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลักการที่ว่า "คนเป็นที่พึ่งแห่งตน" โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้วจึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อค้า ผลผลิตส่วนเกินที่ออกสู่ตลาดก็จะเป็นกำไรของเกษตรกรลักษณะเช่นนี้เกษตรกรจะมีหลายสถานะ โดยจะเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้กระทำต่อตลาดแทนที่ว่าตลาดจะเป็นตัวกระทำหรือเป็นตัวกำหนดเกษตรกร ดังเช่นที่เป็นอยู่และหลักใหญ่สำคัญยิ่ง คือ การลดค่าใช้จ่ายในการสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในที่ดินของตนเอง เช่น ข้าว น้ำ ปลา ไข่ ไม้ผล พืชผัก ฯลฯ

ประการที่สอง

เศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ทั้งนี้กลุ่มชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ให้หลากหลายครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน ฯลฯ เมื่อองค์กรชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง และมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้ว เกษตรกรทั้งหมดในชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้าน ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศเติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพ ซึ่งหมายความว่า เศรษฐกิจสามารถขยายตัวต่อสภาวะการณ์ด้านการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น

ประการที่สาม

เศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเมตตา ความเอื้ออาทรและความสามัคคีของสมาชิกในชุมชน ในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อประกอบอาชีพต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงไม่ได้หมายถึง รายได้แต่เพียงมิติเดียว หากแต่ยังรวมถึงประโยชน์ด้านอื่นๆ ได้แก่ การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทยให้คงอยู่ตลอดไป

บทที่ ๔

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปี ๒๕๕๐ โดยได้คัดเลือกตัวอย่างการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจนกระทั่งประสบผลสำเร็จ ทั้งในส่วนของ ประชาชน เกษตรกร อุตสาหกรรมใหญ่ อุตสาหกรรมกลาง อุตสาหกรรมย่อม และได้นำมาเสนอเพื่อเป็นแบบอย่างและแนวทางสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับประชาชน

เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตได้เพราะเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา เป็นแนวปฏิบัติที่ไม่ว่าจะอยู่ในกิจกรรม หรืออาชีพใด ก็ต้องยึดถือวิถีไทยอยู่แต่พอดี อย่าฟุ่มเฟือยอย่างไรประโยชน์ อย่ายึดวัตถุเป็นที่ตั้ง ยึดเส้นทางสายกลาง อยู่กินตามฐานะ ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิต เจริญเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป อย่าใช้หลักการลงทุนเชิงการพนัน ซึ่งตั้งอยู่บนความเสี่ยง กู้เงินมาลงทุนโดยหวังรวยอย่างรวดเร็ว แล้วก็ไปสู่ความล้มละลายในที่สุด ตั้งอยู่บนหลักของ "รู้ รัก สามัคคี" ใช้สติปัญญาปกป้องตนเองไม่ให้หลงกระแสโลกาภิวัตน์โดยไม่รู้ถึงเหตุและผลตามสภาพแวดล้อมของไทย ให้รู้จักแยกแยะสิ่งดี สิ่งเลว สิ่งที่เป็นประโยชน์ตามสภาพความเป็นจริงของบ้านเมืองเราเป็นที่ตั้ง ให้มีความรักความเมตตา ที่จะช่วยเหลือสังคมให้รอดพ้นจากภัยพิบัติ และรวมพลังกันด้วยความสามัคคีเป็นหมู่เหล่าจัดข้อขัดแย้งไปสู่ความประนีประนอม รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง โดยทุกภาคส่วนของสังคมได้เริ่มหันมาตามรอยพระยุคลบาท โดยยึดหลักการทั้งหลายที่ทรงแสดงให้เห็นมาใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยเฉพาะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy)

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

นายแสนหมั่น อินทรไชยา

อาชีพ เกษตรกรและผู้นำชุมชน
ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๒๗ หมู่ ๑
บ้านดอนนาลับ
ตำบลดอนนาลับ
อำเภอบ้านดุง
จังหวัดอุดรธานี
การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอบ้านดุง

นายแสนหมั่น อินทรไชยา เดิมมีอาชีพทำนาเกิดภาวะวิกฤตินาล่มจากอุทกภัย จึงเดินทางเข้ากรุงเทพฯ มารับจ้างเป็นเวลากว่า ๒ ปี ใช้นี้สินหมดจึงกลับมายังบ้านเกิดและเริ่มต้นทำการเกษตรผสมผสาน ด้วยนายแสนหมั่นเป็นผู้ที่ใฝ่รู้และเข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ และได้นำความรู้นั้น มาประยุกต์ใช้จนเป็นแบบอย่างของชุมชน และจากการเป็นแบบอย่างนี้เองที่ทำให้ นายแสนหมั่น เป็นผู้นำให้ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ คนในชุมชนมีงานทำ มีวินัยในการใช้เงิน รู้จักออมและจัดการอย่างเป็นระบบ โดยมีธนาคารชุมชนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานและเรียนรู้ ทำให้มีการหมุนเวียนเงินในชุมชน นอกจากนั้น ยังสอนให้คนในชุมชนรู้จักการแบ่งปัน มีน้ำใจไมตรีกันภายในชุมชน การใช้สติปัญญาในการดำเนินงานและร่วมกับคนในชุมชนจัดทำแผนชุมชนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างพอเพียง

นายแสนหมั่น มีแนวคิดว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น ควรเริ่มต้นจากตนเองก่อนและพัฒนาตนเองอย่างมีคุณภาพขึ้นเรื่อยๆ มีอยู่ มีกิน มีใช้ มีออม สมาชิกครอบครัวมีความสุขแล้วจึงขยายผลสู่คนอื่นและชุมชน โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีและจิตใจที่มีคุณธรรม มุ่งแบ่งปัน ทำงานอย่างต่อเนื่องและทำประโยชน์ให้ชุมชนจนชุมชนมีความเข้มแข็ง เป็นผู้ขยายผลการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ นายแสนหมั่น ได้ใช้เศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ เพราะได้เห็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรซึ่งเป็นการจุดประกายให้อยากช่วยพระองค์อีกแรงหนึ่ง ทำให้ปัจจุบันได้เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับประชาชนทั่วทุกภาคของประเทศที่ได้เข้ามาศึกษาดูงานแผนชุมชนกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มที่มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้โดยไม่ต้องรอนงบประมาณจากภาครัฐ

"การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือการใช้ชีวิตแบบพอมี พอกิน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น มีความสุขกับชีวิตที่เป็นอยู่ มีน้อยใช้น้อย มีมากใช้น้อย รู้จักแบ่งปันให้คนอื่น ใช้ชีวิตไม่ประมาท รอบคอบ รู้จักเก็บออม มีคุณธรรมในการใช้ชีวิต มีเหตุผล มีปัญญาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อเราพอเพียงแล้ว สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ ทำวันนี้ให้ดีที่สุด ตั้งมั่นในการทำงานที่กำลังทำไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น"

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

นายสมมาตร บุญฤทธิ์ พี่นพเดิมเป็นคนจังหวัดนนทบุรี ประกอบอาชีพเป็นช่างโรงงาน บริษัทในกรุงเทพฯ ต่อมาในปี ๒๕๔๐ เห็นว่าชีวิตในเมืองหลวงแม้จะมีรายได้ทั้งครอบครัว ประมาณสามหมื่นกว่าบาท แต่ก็ไม่ใช่เพียงพอที่จะดำรงชีวิตอยู่ในเมืองหลวง จึงตัดสินใจลาออกไปอยู่บ้านภรรยาที่กำแพงเพชร เริ่มต้นด้วยการเปิดบิ๊มน้ำมันขนาดเล็กเพื่อหารายได้ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่ซื้อเงินเชื่อไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ได้ จึงตัดสินใจขอที่นาของพ่อตา ๓๐ ไร่ มาทำการเกษตร ในขณะนั้นเป็นการทำการเกษตรโดยใช้สารเคมีเป็นหลัก แต่ไม่สำเร็จเพราะต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกตลอดเวลาทำให้มีต้นทุนสูง และด้วยความอยากช่วยพัฒนาชุมชน ในปี ๒๕๔๔ ได้รับเลือกเป็นสมาชิก อบต. ปฏิบัติหน้าที่จนครบวาระ ต่อมาได้รับการส่งเสริมจากนายอำเภอไทรงาม ให้ไปอบรมความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่จังหวัดกำแพงเพชร จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการทำเกษตรของตน ประกอบกับเป็นคนที่มีสนใจศึกษาหาความรู้ ตั้งคำพูดที่ว่า **"อยากรู้ต้องไปดู"** โดยเริ่มเปลี่ยนจากการใช้สารเคมี มาใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ และสารจากธรรมชาติ ซึ่งช่วยลดต้นทุนในการเกษตรได้อย่างมาก ทำให้ความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นสามารถคุ้มค่าใช้จ่ายภายในบ้านได้

ในปี ๒๕๔๔ ได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างเต็มรูปแบบโดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันในตัว ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ และประพฤติดนตั้งอยู่ในคุณธรรม และเมื่อมีโอกาสจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เมื่อได้ยินเรื่องเกี่ยวกับวิทยากรใหม่ๆ ก็จะไปร่วมกับกลุ่มไปดูงานเป็นระยะๆ โดยไม่ต้องรอหน่วยงานราชการสนับสนุนงบประมาณแต่อย่างใด นอกจากนั้น ยังตั้งกลุ่มเพาะเห็ด และจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และด้วยความที่เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต จึงได้รับความไว้วางใจให้เป็นที่ปรึกษาให้กับเกษตรกรและเรื่องการเงินของกลุ่ม ด้วยความอยากช่วยเหลือชุมชน จึงได้ตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงภายในพื้นที่ของตน เพื่อใช้เป็นที่ดูงานและเผยแพร่ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง และนายสมมาตรได้ยืนยันความสำเร็จของตนที่เกิดขึ้นได้นั้นเนื่องจาก **"การยึดถือคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญคือ จะต้องเริ่มที่จิตใจก่อน โดยจะต้องมีความอดทน ซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียรและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ โดยนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการนำพาตนเองบนแนวทางความพอประมาณ ความมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันในตัว"**

นายสมมาตร บุญฤทธิ์

อาชีพ เกษตรกร
ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๓๖ หมู่ ๘ บ้านศรีวิไล ถนนกำแพงเพชร - พิจิตร ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
การศึกษา ระดับประโยควิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

นายวินัย สุวรรณไตร

อาชีพ

เกษตรกร

ที่อยู่

บ้านเลขที่ ๕๗ หมู่ ๘

บ้านหลุมมะขาม

ตำบลหนองไม้แก่น

อำเภอแปลงยาว

จังหวัดฉะเชิงเทรา

การศึกษา

ระดับประถมศึกษาปีที่ ๖

การศึกษานอกโรงเรียน

(กศน.)

นายวินัย สุวรรณไตร เริ่มดำเนินชีวิตแบบพอเพียงตั้งแต่ในช่วงปี ๒๕๓๔ เนื่องจากนโยบายพักชำระหนี้เกษตรกรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทำให้นายวินัยหันมาสนใจชีวิตตนเองด้วยการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย พบว่าปัญหาที่สำคัญคือภาวะหนี้สิน เพราะเน้นการผลิตเพื่อจำหน่าย จึงเริ่มสนใจที่จะแก้ปัญหาชีวิตของตนเองประกอบกับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ได้ตอกย้ำให้อยากหลุดพ้นจากปัญหาหนี้สินเพิ่มยิ่งขึ้น

ในปี ๒๕๔๒ ได้มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้เรื่องวนเกษตรจาก ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม และพบกับเครือข่ายผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการเปลี่ยนแนวคิดใหม่ที่จะต้องรู้จักตัวเอง รู้ปัญหาตัวเอง เพราะปัญหาตัวเองก็คือปัญหาชุมชนนั่นเอง ชุมชนจะเข้มแข็งได้ จะพึ่งตนเองได้ ก็ต้องมีการเรียนรู้ ซึ่งมีอยู่ ๕ ข้อคือ รู้ตัวเอง รู้ปัญหา รู้ทรัพยากร รู้การจัดการ และรู้การวางแผนชีวิต และจากการรู้ทั้ง ๕ ข้อนี้เอง ทำให้นายวินัยสามารถลด ละ เลิก การพนัน บุหรี่ เหล้าและสิ่งฟุ่มเฟือยได้อย่างเด็ดขาด ทำให้สามารถลดรายจ่ายและปลดหนี้ได้ภายใน ๓ ปี เลี้ยงครอบครัวได้โดยไม่ลำบาก นอกจากนั้นนายวินัยยังใช้หลักศีลห้าคือ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ยึดทางสายกลางไม่เอาของคนอื่นมาเป็นของตนเอง ทำตัวเป็นผู้ให้และผู้รับ ซึ่งแนวทางการปฏิบัติตนเช่นนี้ทำให้ นายวินัย หันมามองเพื่อนบ้านและคนรอบข้างของตน โดยอยากให้คนอื่นนั้นได้หลุดพ้นจากภาวะความยากจน จึงได้สร้างเวทีการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาซึ่งกันและกัน โดยใช้ธนาคารชุมชนเป็นเวทีกลางในการพบปะในทุกวันที่ ๒๐ ของเดือน โดยได้ทำกันมาต่อเนื่องเกือบ ๓ ปี ซึ่งในวันนั้นจะมีการนัดพบกันของชุมชน จะมีตลาดนัดชุมชน มีการนำสินค้าพื้นบ้าน เช่น ผักพื้นบ้าน

อาหารท้องถิ่นมาวางขายและแลกเปลี่ยนกัน ปัจจุบัน ชุมชนบ้านหลุมมะขามมีเวทีการเรียนรู้ในชุมชนเดือนละ ๔ วัน ได้แก่ ทุกวันที่ ๑ เป็นเวทีกองทุนหมู่บ้าน ทุกวันที่ ๑๐ เป็นเวทีสายใยรักครอบครัวทุกวันทั้ง ๒๐ เป็นเวทีธนาคารชุมชน และทุกวันที่ ๒๕ เป็นเวทีสัญจรรับฟังปัญหาชาวบ้าน สำหรับวิธีการถ่ายทอดเน้นการถ่ายทอดโดยการเล่าให้ฟัง ให้สังเกตด้วยตัวเอง ทดลองด้วยตัวเอง ไม่เน้นการถ่ายทอดโดยการบอกให้ทำ ขณะนี้ ได้มีการขยายเวทีการเรียนรู้ไปสู่ภายนอกชุมชน และได้สร้างเครือข่ายป่าชุมชนออกสู่ระดับภาคจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

นายสมปอง อินทร์ชัย พื้นเพเป็นคนจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อปี ๒๕๓๗ เกิดโครงการเลี้ยงกุ้งกุลาดำที่ปากพนัง จึงได้เปลี่ยนที่นาให้เป็นนากุ้ง แต่ประสบภาวะขาดทุนมีหนี้สิน จึงหยุดและคิดทบทวนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว จากนั้นจึงได้น้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ในปี ๒๕๔๐ ได้อพยพครอบครัวไปอยู่จังหวัดระนอง รวบรวมเงินซื้อที่ดิน ๘ ไร่ เพื่อทำการเกษตร มีการปลูกพืชหมุนเวียน โดยยึดหลัก **"กินทุกอย่างที่ปลูก และปลูกทุกอย่างที่กิน"** ปลูกข้าวและพืชผักสวนครัว สามารถลดรายจ่ายในครอบครัวได้ อีกทั้งยังนำผลผลิตที่เหลือไปขายให้ชุมชน และได้เลี้ยงปลา แต่เนื่องจากพื้นที่เป็นที่ลาด จึงได้นำความรู้เดิมที่มีอยู่บวกกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสบการณ์ในการทำบ่อเลี้ยงกุ้งมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพพื้นที่ ทำให้เกิดแนวคิด **"การขุดบ่อเลี้ยงปลาแบบขั้นบันได"** เพื่อให้เหมาะสมกับภูมิประเทศที่อยู่ โดยใช้แรงงานตนเองไม่ได้จ้างแรงงาน ทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป ปัจจุบันมีการเลี้ยงปลาจำนวน ๑๐ บ่อ โดยการบริหารจัดการน้ำได้อย่างคุ้มค่า เป็นการลดต้นทุนและลดการใช้พลังงาน นอกจากนี้ยังมีการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตโดยการออม อีกทั้งการดำเนินชีวิตต้องใช้ความพยายามและอดทนในการประกอบชีวิตครอบครัวให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีความสุขและพอเพียงในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ **ลด ละ เลิกอบายมุข** ชื่อสัตย์ สุจริต อดทน มีความเพียรพยายามและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต **คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก**

นายสมปอง เป็นคนใฝ่รู้จึงได้เข้าอบรมและเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ และได้นำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของตน ที่สำคัญได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนอยู่เสมอ ซึ่งในชุมชนจะมีเวทีประชาคม โดยได้ถ่ายทอดสิ่งที่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้คำแนะนำและชักชวนให้คนในชุมชนมีการปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยปฏิบัติตนเองเป็นแบบอย่างของคนในชุมชนและหากผู้ใดประสบปัญหาด้านการประกอบอาชีพจะเข้าไปช่วยเหลือ ไม่เพียงเท่านั้นยังมีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ของตนอย่างคุ้มค่าและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้ริเริ่มโครงการปาร์กน้ำ คูแลป่าและน้ำ รณรงค์ให้คนในชุมชนรักษาความสะอาดของบ้าน ชุมชน ปลูกต้นไม้ในที่ว่าง และยังเป็นผู้นำในการรวมกลุ่มการจัดหาตลาด ติดต่อพ่อค้ามารับซื้อสินค้าของกลุ่ม อีกทั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการประมง ให้คนทั้งในชุมชนและนอกชุมชนได้เข้ามาเรียนรู้อีกด้วย

นายสมปอง อินทร์ชัย

อาชีพ เกษตรกร
ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๔๐/๑ หมู่ ๙
 บ้านหินขาว
 ตำบลกะเปอร์
 อำเภอกะเปอร์
 จังหวัดระนอง
การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

นายอรุณ วรชุน

อาชีพ ข้าราชการบำนาญ

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๘๗/๑

ถนนลำพู

แขวงวัดสามพระยา

เขตพระนคร

กรุงเทพฯ

การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

อำเภอบ้านดุง

นายอรุณ วรชุน ได้ดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่แรกเริ่ม โดยมีได้ประสบ สภาวะวิกฤติแต่อย่างใด นายอรุณ ได้สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและครอบครัวมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ ตั้งแต่เริ่มรับราชการครู มีการจัดสรรค่าใช้จ่าย โดยแบ่งสรรเป็นซองต่างๆ เช่น ค่าอาหาร ค่า สิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น ฯลฯ ด้วยครั้งนั้นมีเงินเดือนน้อยจึงได้ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา เพื่อเป็นรายได้เสริม ทั้งนี้ยึดหลักความซื่อสัตย์ต่อการใช้จ่าย ทำให้เงินเดือนที่ได้แต่ น้อยนั้น เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมาตลอดระยะเวลากว่า ๖๐ ปี ความพอเพียงและใช้จ่ายอย่างมี เหตุผลจึงทำให้มีเงินเหลือเก็บทั้งในรูปของบัญชีเงินฝากและหุ้นของสหกรณ์ครู แม้จะอาศัยอยู่ ใจกลางเมืองกรุงเทพฯ มีพื้นที่จำกัดแต่ด้วยความมานะและรู้จักประหยัด ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้ เกิดประโยชน์สูงสุด ได้ปลูกผักและต้นไม้เต็มพื้นที่ นอกจากไว้กินแล้วยังสร้างความร่มรื่นให้กับ บ้านใจกลางเมืองได้เป็นอย่างดีด้วย

ในขณะที่เป็นครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม ได้สร้างประโยชน์มากมายโดยประดิษฐ์ "เตาหุงข้าวอรุณประดิษฐ์แบบประหยัดเชื้อเพลิงเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง" "เครื่องมือดักไขมันจาก อ่างล้างจานกักน้ำเสียลดลง" "โครงการป้องกันน้ำท่วมขังโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม" ซึ่งได้อำนวยความสะดวกและบรรเทาปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมให้กับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี แม้ว่า ขณะนี้จะมีอายุเกือบ ๘๐ ปีแล้ว แต่ก็ยังคงมุ่งมั่นที่จะสร้างประโยชน์ให้สังคมในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำน้ำชีวภาพ EM เพื่อบำบัดกลิ่นจากกองขยะ คูคลอง ท่อระบายน้ำ ท้องน้ำ ท้องส้วม และการทำปุ๋ยหมักจากผัก ผลไม้ที่มีเหลือในครัวเรือน ตลอดจนการแบ่งปันความรู้เพื่อเป็น วิทยาทานแก่ผู้อื่น แนะนำให้คนทั่วไปได้รู้จักทำบัญชีเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ นายอรุณ ยังเป็นผู้นำในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างพอเพียง อีกทั้งได้มีการดัดแปลง สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือนที่เก่าชำรุดให้กลับมาใช้ใหม่ ซึ่งช่วยลดปัญหาขยะได้เป็นอย่างดี

นายอรุณ เป็นตัวอย่างของการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่อยู่บนความเปลี่ยนแปลงของสังคมเมือง ได้เป็นอย่างดี การดำเนินชีวิตของ นายอรุณ ตั้งอยู่บนความไม่ ประมาท อยู่อย่างมีเหตุและผลกล่าวคือ "การรู้จักกิน รู้จักใช้ และการเหลือเก็บ เพื่อไม่ให้ตนเองและครอบครัวเดือนร้อน ไม่ก่อ หนี้สินด้วยการซื้อของฟุ่มเฟือย ไม่กระทำตนให้อคอยปากแห้ง ไม่ตัดสังคัมแต่รู้จักเลือกเข้าสังคัม การหลีกเลี่ยงอบายมุขและ สิ่งเสพติด โดยยึดหลักการดำรงชีวิตด้วยความมีเหตุผล รู้จักการ ให้แก่ผู้เดือดร้อน มีการบริจาค ทำบุญอย่างมีความคิด"

เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับทฤษฎีใหม่

การดำเนินชีวิตของเกษตรกรไทย ที่ได้รื้อฟื้นแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้ส่งผลให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงทั้งในด้านของครอบครัวอบอุ่นทุกคนอยู่พร้อมหน้า การมีผลผลิตที่หลากหลายในพื้นที่ของตนเอง และการมีรายได้-รายจ่ายอย่างสมดุลพอประมาณ พร้อมกับเป็นที่ยอมรับของสังคม และคนในชุมชน ถึงแนวทางการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ขึ้น เพื่อค้นหาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ที่มีแนวทางการดำเนินงานตามหลักทฤษฎีใหม่ตามแบบฉบับของตนเอง และรื้อฟื้นแนวทางการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักใช้ในการปฏิบัติอย่างสอดคล้องและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน มีความสุขในครอบครัวอย่างยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

นายจันทรที ประทุมภา

ผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับประเทศ

อาชีพ เกษตรกร
ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๑๓๘ หมู่ ๖
บ้านโนนรัง
ตำบลตลาดโพธิ์
อำเภอชุมพวง
จังหวัดนครราชสีมา

นายจันทรที ประทุมภา ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เมื่อปี ๒๕๕๑ หลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในพื้นที่ทั้งหมด ๒๒ ไร่ โดยเหตุผลที่เริ่มทำเกษตรทฤษฎีใหม่เนื่องมาจากต้องการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของครอบครัว หลังจากได้ฟังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างพอเพียงพอประมาณ ซึ่งปัจจุบันพบว่า ผลจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่งผลให้ นายจันทรที ไม่มีปัญหาภาระหนี้สิน และยังมีรายได้เพียงพอสำหรับครอบครัว

กิจกรรมทฤษฎีใหม่

นาข้าว มีการทำนาข้าวในพื้นที่ ๑๐ ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ กข.๖ เป็นการทำนาปีละ ๑ ครั้ง และมีการปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อเสริมให้สภาพดินมีความหลากหลาย พร้อมกับได้นำภูมิปัญญาในด้านการประยุกต์ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อบำรุงดิน การนำกิ่งไม้ที่เหลือมาเป็นเชื้อเพลิง การตกแต่งกิ่งเพื่อให้แสงส่องถึงพื้นที่การเกษตร เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แหล่งน้ำ มีสระน้ำขนาด ๒๐x๒๐x๓ เมตร จำนวน ๓ บ่อ และบ่อขนาดเล็กอีก ๘ บ่อ ใช้ประโยชน์เพื่อกระจายความชุ่มชื้นและเลี้ยงปลา ใช้เก็บกักน้ำฝน ซึ่งในระยะแรกได้ทำการขุดสระ ด้วยสองมือ โดยใช้แรงงานในครอบครัว ๔ คน และมีอุปกรณ์เพียงจอบและบั้งก็

ไม้ผล พืชผัก พืชสมุนไพร ในแปลงเน้นการปลูกในลักษณะการพึ่งพิงอิงกัน ด้วยระบบ "วนเกษตร" ที่มีการปลูกพืชอย่างเต็มพื้นที่ และผสมผสานสอดคล้องเกื้อกูลกันเหมือนต้นไม้ในป่าธรรมชาติ มีการวางแผนการเพาะปลูกพืช ให้มีกินตลอดปี ถือเป็นบ้านนาที่ให้แก่วิต และสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัว

บ้านพักอาศัย โรงเรียน สถานที่อบรมอยู่ในบริเวณเดียวกันในพื้นที่ ๒ ไร่ เน้นความเป็นอยู่แบบเรียบง่ายสมถะ และเป็นสถานที่ฝึกอบรมกิจกรรมต่างๆ ด้านการเกษตร ให้กับผู้สนใจทั่วไป ได้เข้ามาเรียนรู้อีกด้วย

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ ได้มีการนำบทเรียนที่ตนเองประสบจากวิกฤตชีวิตที่เป็นหนี้ ต้องนำที่ดินไปจำนอง และต้องไปทำงานรับจ้างที่ประเทศมาเลเซีย เพื่อนำเงินมาใช้หนี้ จากนั้นมีเงินออมส่วนหนึ่งได้นำมาเริ่มต้นทำเกษตรผสมผสาน ด้วยการเรียนรู้ถึงหลักการดำเนินชีวิตที่ไม่โลภมาก มีที่ดินผืนเดียวไม่มีหนี้สิน และมีคติประจำใจว่า "พอมีพอกิน เหลือกินแจก เหลือกินแจกชาย"

ความมีเหตุผล มีการวางแผนการปลูกพืชที่หลากหลาย โดยการผสมผสานทุกส่วนอย่างลงตัว ทั้งไม้ยืนต้น ไม้ผล ไม้ใช้สอย พืชผัก และพืชสมุนไพร โดยก่อนจะปลูกพืชอะไรได้สอบถามจากแม่บ้านก่อนว่าต้องซื้อผักอะไรแล้ววางแผนการปลูกผักเหล่านั้น "ปลูกผักทุกอย่างที่เขาซื้อกิน" เพื่อลดรายจ่าย ส่วนที่เหลือจากการบริโภคในครัวเรือนยังนำผลผลิตมาจำหน่ายยังตลาดในชุมชน มีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิตส่งผลให้มีรายได้เสริมตลอดทั้งปี

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยการปิดรูรั่วด้วยการ "ทำแทนจ่าย" เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยการ "สะสมบ้านาญชีวิตที่มีทั้งพืชผักสมุนไพร ไม้ผล ไม้ยืนต้น" พร้อมกับการทำปุ๋ยใช้เอง เป็นการลดค่าใช้จ่ายสำหรับการกำจัดศัตรูพืช พร้อมทั้งได้ร่วมสร้างเครือข่ายทางการเกษตรเพื่อการแลกเปลี่ยนแบ่งปันอาหารและร่วมกันขาย

เงื่อนไขความรู้ เป็นผู้ที่ไม่ได้ศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเอง และนำองค์ความรู้ที่ได้รับรวบรวมมาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรจนสามารถถ่ายทอดสู่ผู้อื่นได้ จนกระทั่งได้รับการยอมรับให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านอีสาน

เงื่อนไขคุณธรรม นายจันทร์ที่ ได้ผ่านการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และได้นำหลักธรรมมาใช้กับตนเองและครอบครัว ด้วยการยึดหลักคุณธรรม ชื่อสัตย์สุจริต มีสติปัญญาและอดทน ครอบครัวไม่ข้องเกี่ยวกับอบายมุขทั้งปวง ครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างอบอุ่นมีความสุข โดยจะพูดกับลูกๆ เสมอว่า "ที่นี่ไม่มีเงินเดือนแต่มีเงินเหลือ" พร้อมกับการสร้างสังคมพอเพียงด้วยการ "เก็บแต่พอดี เหลือไปช่วยผู้อื่น"

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

นายบุญเบ้ง จันตะภา

ผู้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ระดับภาคเหนือ

อาชีพ เกษตรกร
ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๔๕ ม.๑๑
บ้านห้วยก้างปลู้น
ตำบลไม้ยา
อำเภอพญาเม็งราย
จังหวัดเชียงราย

กิจกรรมทฤษฎีใหม่

นาข้าว พื้นที่เพาะปลูก ๕ ไร่ ปลูกข้าวเหนียวปีละ ๑ ครั้ง ได้ผลผลิต ๘๕๐ กิโลกรัม ต่อไร่ ปลูกข้าวสลับกับข้าวโพด แตงโม และแตงไทย โดยปลูกกล้วยและลำไยติดแปลงนา

สระน้ำ ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำของหมู่บ้าน มีระบบส่งน้ำผ่านพื้นที่ทำกิน และได้ขุดสระน้ำขนาด ๒๐x๒๐x๔ เมตร จำนวน ๒ บ่อ และ บ่อน้ำขนาดเล็กอีก จำนวน ๒๐ บ่อ โดยส่วนใหญ่ เลี้ยงปลาตูก ปลานิล ปลาสร้อย ปลายี่สก ปลาไหลกบ และปลากินพืชชนิดอื่นๆ โดยจะจับปลารวันละ ๑ บ่อ เพื่อเป็นรายได้ให้แก่ครัวเรือนทุกวัน ตลอดทั้งเดือน จะมีรายได้ เฉพาะปลา ๑,๐๐๐ บาท ต่อวัน ดังนั้นจึงมีรายได้เสริมทั้งเดือน ประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท

ไม้ผล ปลูกในพื้นที่ ๕ ไร่ ได้แก่ ลำไย มะม่วง กล้วย และ แก้วมังกรเสริม ซึ่งการปลูกพืชชนิดต่างๆ จะเน้นการใช้ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี พร้อมกับปลูกพืชเศรษฐกิจสลับพืชหลัก เพื่อให้มีความหลากหลายของพืช นอกจากนี้ ยังมีพืชพื้นบ้านและ ผักสวนครัวบริเวณข้างทางเดินเข้าแปลงที่สวยงามน่ารับประทานและปลอดภัยอีกด้วย

บ้านพักอาศัย โรงเรือน พอเหมาะกับการพักอาศัย และมี สถานที่ฝึกอบรมเกษตรเป็นสัดส่วน เรียบง่ายและเต็มไปด้วย ภูมิปัญญา และในพื้นที่เดียวกันนี้ยังมีโรงเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ กระบือ สุกร ไก่พื้นเมือง และจิ้งหรีด

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความมีเหตุผล จากประสบการณ์ในอดีตที่เคยยากจนที่สุดถึงกับเคยขอทานกับแม่ ทำให้ชีวิตต้องดิ้นรน ต่อสู้ ประกอบกับเคยบวชเรียนอยู่ในวัดกว่า ๑๐ ปี จนจบนักธรรมโท ได้เป็นครูสอนนักเรียนธรรมะ-โท ขวนขวายหาความรู้ใส่ตัวอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้การประกอบอาชีพเกษตรผสมผสาน มีการปรับปรุงและพัฒนาแปลงทฤษฎีใหม่อย่างสม่ำเสมอ มีการทดลองเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมด้านการเกษตรต่างๆ จึงเหมาะสมลงตัวกับสภาพดินและน้ำ ใช้เหตุและผลในการดำเนินชีวิตจนประสบความสำเร็จ ครอบครัวมีความอบอุ่น ใช้แรงงานในครัวเรือนที่มีอยู่ ๔ คน ซึ่งเหมาะสมกับขนาดของแปลง ๑๐ ไร่ ตามศักยภาพของครอบครัว มีการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งยังถ่ายทอดความรู้เพื่อช่วยเหลือสังคมจนได้รางวัลมากมาย

ความพอประมาณ นายบุญเป็ง ทำการเกษตรผสมผสานแบบเกษตรอินทรีย์ในแปลงทฤษฎีใหม่ด้วยการพึ่งพาตนเองครบวงจรอย่างสมบูรณ์ จากความขยัน อดทน จึงสามารถลดรายจ่ายในเรื่องของปัจจัยการผลิตได้อย่างมาก อาศัยทรัพยากรในแปลงอย่างรู้คุณค่า ทำให้ประหยัดเงินลงทุน มีรายได้หลักจากการเลี้ยงปลา และขายผลผลิตทางการเกษตรอื่นๆ ตลอดปี ไม่สร้างหนี้สินให้เป็นภาระกับครอบครัว มีเงินเก็บออม ยึดถือธรรมะเป็นที่ตั้งจึงไม่เบียดเบียนตนเองและครอบครัว รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรู้จักเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในฟาร์มหรือของเสียต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความมีภูมิคุ้มกัน ครอบครัวมีความขยัน รู้จักเก็บออม ไม่มีหนี้สิน ทำให้การดำเนินชีวิตไม่เดือดร้อน ส่วนแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ นายบุญเป็งปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก และยึดถือคติเป็นลูกจ้างตนเองดีกว่าเป็นลูกจ้างคนอื่น โดยลงแรงทำงานในแปลงทุกอย่างด้วยตนเอง ทำให้มีความมั่นคงทางอาหาร โดยลดการพึ่งพาภายนอก การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิดในพื้นที่เดียวกันทำให้เกิดการพึ่งพากัน เช่น ได้ร่มเงา มูลสัตว์เป็นปุ๋ยช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและลดความเสี่ยงของราคาผลผลิตแต่ละชนิด ลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง เป็นต้น

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ความรอบรู้ นายบุญเป็ง เป็นผู้ใฝ่รู้ เรียนรู้ตลอดชีวิต รู้จักใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ และได้ไปศึกษาดูงานอยู่เสมอ จึงมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและได้นำมาปรับใช้กับการประกอบอาชีพ พัฒนาแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ครบวงจร ทำให้หน่วยงานต่างๆ เลือกลงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของ นายบุญเป็ง เป็นศูนย์เรียนรู้หรือฟาร์มสาธิต ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง รวมถึงการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ความมีคุณธรรม วัยเยาว์เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมบวชเรียน อยู่ในวัดมากกว่า ๑๐ ปี ทำให้มีคุณธรรมและจริยธรรมสูง ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขทั้งปวง และเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร อดทนจากแปลงทฤษฎีใหม่ที่ประยุกต์และใช้ทุกอย่าง อย่างเกื้อกูลกันจนประสบผลสำเร็จเห็นได้เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ยังเสียสละเพื่อส่วนรวมที่เน้นแนวทางการดำเนินวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

นายยวง เขียวนิล ได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ทั้งหมด ๔๔ ไร่ โดยเริ่มทำทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๓๗ (ปี ๒๕๓๘ นำท่วมสวนล้ม แต่ปี ๒๕๓๙ ได้รวบรวมกำลังใจเริ่มใหม่อีกครั้ง) เหตุผลที่ทำทฤษฎีใหม่ เนื่องจากได้วิเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงได้ศึกษาดูงานที่วัดมงคลชัยพัฒนา จังหวัดสระบุรี และที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี และเห็นว่าสมเหตุสมผล เป็นกระบวนการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้เสร็จแล้ว เพียงแต่เราศึกษาและเดินตาม เดิมทำเกษตรในลักษณะผสมผสานอยู่แล้ว จากเหตุทั้งหมดเหล่านี้จึงได้ทำการจัดแบ่งพื้นที่ให้สอดคล้องใกล้เคียงกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ จะต่างกันเพียงการกระจายแหล่งน้ำให้ใช้ประโยชน์ได้ครอบคลุมพื้นที่หลายจุด อีกทั้งขุดร่องสวนเพื่อสะดวกแก่การให้น้ำกับพืชผลทางการเกษตร ทั้งหมดเป็นการใช้แรงงานของตนเองเป็นหลัก

กิจกรรมทฤษฎีใหม่

นาข้าว ปลูกในพื้นที่ ๑๔ ไร่ ปลูก ๕ ครั้ง ต่อ ๒ ปี พร้อมกับปลูกพืชหลังนาเสริม เพื่อสร้างความหลากหลายของพืช และถือเป็นการปรับปรุงบำรุงดินอีกทางหนึ่ง

สระน้ำ ในพื้นที่ ขนาด ๑๐x๒๑x๖ ตารางเมตร จำนวน ๑ บ่อ และบ่อขนาดเล็ก จำนวน ๔ บ่อ มีแหล่งน้ำเติมจากคลองลากค้อนซึ่งอยู่ในการดูแลของกรมชลประทาน

ไม้ผล / ผักสวนครัว ปลูกในพื้นที่ขนาด ๑๕ ไร่ ไม้ผล ได้แก่ ก้อย มะพร้าว มะม่วง มะปราง มะไฟ ลิ้นจี่ ขนุน ชมพู ฝรั่ง กระท้อน ทูเรียน ส้มโอ ฯลฯ ผักสวนครัว ได้แก่ หน่อไม้ฝรั่ง ผักหวาน กุยช่าย ตะไคร้ ซึ่งถือเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญและแหล่งรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวตลอดทั้งปี

บ้านพักอาศัย โรงเลี้ยงสัตว์ ขนาด ๔ ไร่ รวมโรงเรือน ได้มีการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ เช่น ปลา กบ ไก่บ้าน เป็ดเทศ

นายยวง เขียวนิล

ผู้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ระดับภาคกลาง

อาชีพ

เกษตรกร

ที่อยู่

เลขที่ ๙๑/๑

หมู่ ๗ บ้านราษฎร์นิยม

ตำบลราษฎร์นิยม

อำเภอไทรน้อย

จังหวัดนนทบุรี

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความมีเหตุผล ในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะแรงงานใช้การพึ่งตนเอง โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๗ ส่วนโดยประมาณแล้วเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่สวนแต่ละส่วนอย่างมีระบบตามวันของสัปดาห์ ประกอบกับมีการศึกษาด้านการลงทุน ไม่ลงทุนปลูกพืชตามกระแสของสังคม การทำรายได้เกิดจากการปลูกพืชหลากหลายชนิด ให้มีผลผลิตทุกฤดูกาลขายผลผลิต ได้ทั้งปีและมีรายได้ต่อเนื่อง ที่สำคัญมีการบริหารรายจ่ายและการออม เลือกซื้อเฉพาะสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพ ที่ผลิตไม่ได้เองอย่างเหมาะสมโดยไม่ฟุ้งเฟ้อ

ความพอประมาณ เน้นการประกอบอาชีพและลงทุน ใช้หลักพึ่งตนเอง ทั้งแรงงานและทุน มีการบริหารรายจ่ายและการออม-ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เพื่อประกอบอาหาร โดยซื้อเฉพาะบางส่วน จึงประหยัดรายจ่ายและมีเงินเหลือเพื่อเก็บออม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับบอขายใดๆ ทั้งสิ้น ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตัวเองและผู้อื่น

ความมีภูมิคุ้มกัน มีการใส่ใจที่จะทำการเกษตรผสมผสาน โดยปลูกพืชหลากหลายชนิด ให้ผลผลิตทุกฤดูกาล ทั้งระยะสั้น และระยะยาว แม้ราคาพืชชนิดใดตกต่ำ ก็ยังมีผลผลิตพืชพันธุ์อื่นทดแทน พร้อมกับได้มีการแบ่งรายได้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อลงทุนบริโภคและการออมอย่างเป็นสัดส่วน

ความรอบรู้ เป็นผู้ใฝ่รู้ เข้าร่วมอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่ทางราชการส่งเสริม พร้อมกับนำองค์ความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดให้แก่เพื่อนบ้านในท้องถิ่น โดยได้รับตำแหน่งต่างๆ เช่น หมอдинอาสา ประมงอาสา เป็นครูท้องถิ่นสอนวิชาภูมิศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทุกสัปดาห์ที่โรงเรียนราษฎร์นิยม โดยทำหลักสูตรการสอนเอง เป็นประธานกลุ่มศูนย์พันธุ์ข้าวชุมชน เป็นประธานกลุ่มแปรรูปผลผลิตเกษตร และเป็นวิทยากรอบรมกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ

ความมีคุณธรรม ได้มีการนำหลักมัชฌิมาปฏิปทา คือ การเดินทางสายกลาง และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ คือ การเดินทางสายกลาง และหลักความไม่ประมาท เช่น ไม่เร่งผลผลิตจนผิดธรรมชาติ ไม่ตกเป็นทาสกระแสกระตุ้นของสังคม พร้อมทั้งใช้หลักกรรมแห่งความสำเร็จ คือ อิทธิบาท ๔ คือ **ชอบที่จะทำ ทำด้วยความขยัน สุขสันต์เพราะใส่ใจ ไตร่ตรองและกลั่นกรองผลงาน ประหยัด พึ่งตนเอง อยู่อย่างมีส่วนร่วม**

เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ

วิกฤติเศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ ส่งผลกระทบต่อการค้าขายของคนไทยทุกหย่อมหญ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ประกอบการธุรกิจ หลายบริษัทต้องปิดตัวลงด้วยภาระหนี้สินทิวิว จากการประกาศลอยตัวค่าเงินบาทของรัฐ และเกิดภาวะหดตัวทางตลาดอย่างรวดเร็ว กระทั่งธุรกิจขนาดใหญ่ ที่มีเงินทุนสูงยังต้องเผชิญวิกฤตอย่างยากเย็น

อย่างไรก็ตาม วิกฤติเศรษฐกิจครั้งนั้น ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจหันมาทบทวนแนวทางการดำเนินกิจการในยุคโลกเสรี และแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นแนวคิดที่ภาคธุรกิจนำมาปรับปฏิบัติ เพื่อปรับระดับครองธุรกิจ กระทั่งใช้ปรับวิธีคิด ตั้งหลักการทำธุรกิจใหม่

ผู้ประกอบการธุรกิจที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้นั้น ปรากฏในทุกขนาดของธุรกิจ ตั้งแต่ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และบางธุรกิจก็ดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาก่อนแล้ว แต่เศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดความเชื่อมั่นมากขึ้น หลายธุรกิจเพิ่งปรับตัวรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ป้องกันความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในเศรษฐกิจเสรีในปัจจุบันนี้ ดังตัวอย่างภาคธุรกิจที่ได้นำหลักของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจนประสบผลสำเร็จ มีธุรกิจที่มั่นคง จนกระทั่ง ได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินปี ๒๕๕๐ ที่ผ่านมา

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ธุรกิจขนาดใหญ่

บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด
(มหาชน)

เลขที่ ๑ ถนนปูนซีเมนต์ไทย
เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ ๑๐๘๐๐
โทร. ๐๒-๕๘๖-๖๕๕๙
โทรสาร ๐๒-๒๕๖-๙๙๔๕
www.scg.co.th

เครือซีเมนต์ไทย (SCG) : รางวัลชนะเลิศประเภทธุรกิจขนาดใหญ่

เป็นองค์กรธุรกิจที่เติบโตควบคู่กับพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยมาเกือบ ๑๐๐ ปี ถือกำเนิดขึ้นในปี ๒๔๕๖ ด้วยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์ให้ประเทศไทยผลิตปูนซีเมนต์ใช้เอง เพื่อจัดสรรการใช้ทรัพยากรภายในประเทศอย่างคุ้มค่า และลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ จากนั้น ได้มีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องตลอดมา จนเป็นเครือซีเมนต์ไทย (SCG) ซึ่งมีธุรกิจที่สำคัญ ๕ กลุ่ม ได้แก่ เคมิภัณฑ์ กระดาษ ซีเมนต์ ผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง และจัดจำหน่าย

วิกฤติเศรษฐกิจ...วิกฤติ SCG

ภายหลังการประกาศอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศแบบลอยตัวเมื่อปี ๒๕๔๐ ที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินขององค์กร ทำให้ยอดเงินกู้สุทธิเพิ่มขึ้นเป็นเกือบ ๒ เท่าตัว มีผลทำให้เงินกู้สุทธิเป็น ๒๔๓,๐๐๐ ล้านบาท และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นถึง ๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท อันเนื่องมาจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทที่ยังไม่หยุดนิ่งในช่วงเวลานั้น ในขณะที่เดียวกัน ยังเกิดภาวะขาดทุนถึงกว่า ๕๒,๐๐๐ ล้านบาทอันเนื่องมาจากภาวะความต้องการของตลาดที่หดตัวอย่างรวดเร็ว

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความมั่นคงและยั่งยืน

ผลกระทบจากภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้น เป็นบทเรียนให้ SCG ได้ตระหนักว่าการบริหารแบบตะวันตก (Modernization Management) ที่ให้ความสำคัญเพียงแต่การเจริญเติบโตโดยปราศจากรากฐานที่เข้มแข็ง การหวังผลกำไรในระยะสั้น การใช้ทรัพยากรการผลิตอย่างฟุ่มเฟือย สิ้นเปลืองโดยปราศจากความรอบคอบในการวางแผนการใช้ที่ดี ท้ายที่สุดแล้วไม่สามารถปกป้องธุรกิจของตนเองได้ ขนาดธุรกิจของ SCG จากเดิม ๑๐ กลุ่ม ลดเหลือเพียง ๕ กลุ่ม พร้อมเงินกู้สุทธิที่เพิ่มสูงขึ้น และผลกำไรติดลบจำนวนมหาศาล ทำให้ SCG รู้และเข้าใจว่าเป้าหมายสูงสุดขององค์กรไม่ใช่เพียงการทำกำไร แต่การดำเนินงานที่คำนึงถึง "ความสมดุล" ทั้งศักยภาพขององค์กร สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม จะทำให้องค์กรพัฒนาไปสู่ "ความมั่นคง" และประสบความสำเร็จ ตลอดจนถึงเติบโตไปได้อย่างต่อเนื่องและนำไปสู่ความยั่งยืนในท้ายที่สุด ดังนั้น SCG จึงได้น้อมนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ ได้แก่ การปรับโครงสร้างธุรกิจให้สอดคล้องกับความสามารถและเชี่ยวชาญของตนเอง ยึดหลักความพอดีโดยมีการประเมินความสามารถและทรัพยากรทั้งภายนอก-ภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ และไม่หวังผลประโยชน์สูงสุดในระยะสั้นที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสี่ยงทางธุรกิจในอนาคต ส่งผลให้ธุรกิจมีลักษณะความเชี่ยวชาญเฉพาะขององค์กร

ความมีเหตุมีผล ได้แก่ การลดบทบาทในธุรกิจที่ไม่ถนัดหรือขาดความเชี่ยวชาญ มีการตัดสินใจทางธุรกิจอย่างรอบคอบและเป็นธรรม มีการถ่วงถ่วงเป็นลำดับขั้นจากคณะกรรมการและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้ธุรกิจทุ่มเทการใช้ทรัพยากรในธุรกิจที่ถนัดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การสร้างภูมิคุ้มกัน ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการบริหารความเสี่ยง การพัฒนานวัตกรรม การสร้างเครือข่าย ตลอดจนการกำหนดนโยบายการจัดสรรกำไร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเติบโตร่วมกันขององค์กรและสังคมอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ธุรกิจมีกระบวนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ความรู้ ได้แก่ การพัฒนาระบบการบริหารองค์ความรู้ภายในองค์กร การพัฒนาศักยภาพของพนักงาน ทั้งในด้านการเป็น "คนดี" และ "คนเก่ง" และต่อยอดสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม ส่งผลให้ธุรกิจเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และองค์กรนวัตกรรม

คุณธรรม ได้แก่ การรับผิดชอบต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเสมอมา ทั้งการดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกราย มุ่งเน้นการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูง ในราคาที่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค รวมทั้งปฏิบัติต่อคู่ค้าและพันธมิตรทางธุรกิจอย่างเท่าเทียมกัน และดูแลพนักงานให้ได้รับรายได้และสวัสดิการที่ดี การถ่ายทอดหลักคุณธรรมในการดำเนินชีวิตผ่านการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ธุรกิจมีคุณธรรมในการดำเนินธุรกิจและคุณธรรมในการดำรงชีวิต

TOSHIBA THAILAND Leading Innovation

บริษัท ไทยโตชิบา อุตสาหกรรม จำกัด

๑๘๑/๑ ดิวานนท์ ตำบลท่าทราย

อำเภอเมืองนนทบุรี นนทบุรี

๑๑๐๐๐

โทร. ๐๒-๕๕๑-๙๕๓๗-๕๕

โทรสาร. ๐๒-๕๕๙-๗๐๒๘

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

บริษัท ไทยโตชิบาอุตสาหกรรม จำกัด : รางวัลรองชนะเลิศ

เป็นหนึ่งในบริษัทในเครือไทยโตชิบา กรุ๊ป จำกัด ดำเนินการผลิตและขายเครื่องใช้ไฟฟ้า ภายในบ้านและเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาบริษัทไทยโตชิบาฯ ได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยี ควบคู่กับการพัฒนาระบบ การบริหารบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความก้าวหน้า ของกิจการ เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่ดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีลำดับขั้นตอนของการ พัฒนาที่ชัดเจน แม้ว่าจะเกิดภาวะวิกฤติในประเทศไทยก็ยังสามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ รวมทั้ง มีการจ้างงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นองค์การธุรกิจอีกองค์การหนึ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีของการ ดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำ "หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มาประยุกต์ใช้ในชีวิตของ "การบริหารธุรกิจโดยใช้แนวทางการบริหารที่เข้าใจศักยภาพ ตนเอง-พนักงาน เข้าใจฐานลูกค้าของตนเองและใส่ใจกับสังคมและสิ่งแวดล้อม"

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ บริษัทได้คำนึงถึงการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ อยู่เสมอๆ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องและรวดเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ สามารถ สนองตอบต่อความต้องการของลูกค้าทั้งตลาดภายในประเทศและภายนอก ประเทศได้ สิ่งหนึ่งที่บริษัทให้ความสำคัญควบคู่ไปกับการปรับปรุงและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ นั้นคือ การพัฒนาด้านบุคลากรให้มีความสอดคล้องกับความ ก้าวหน้าของกิจการ โดยถือว่าแรงงานเป็นหัวใจหลักของการทำงาน โดย มุ่งหวังว่าเมื่อพนักงานมีความรู้และความสามารถ ตลอดจนมีทักษะและ ความชำนาญในการทำงานที่ดีพอแล้ว จะสามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพให้ กับคนในสังคมได้ สมดังเจตนารมณ์ของหน่วยงานที่ว่า "นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต" (To Bring Good Things to Life)

ความมีเหตุมีผล บริษัทให้ความสำคัญกับการตัดสินใจของผู้บริหารที่ ต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองสถานการณ์ในอนาคตได้อย่างแม่นยำ รวมทั้ง ความสามารถในการบริหารได้อย่างสมดุลและมีประสิทธิภาพด้านการบริหาร

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

กิจการเน้นความไม่ประมาท นโยบายของบริษัทชัดเจนมีคุณภาพ บริหารงานด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตอย่างมีขั้นมีตอน เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดี ในการเจริญเติบโตต่อไปในอนาคต

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี โดยหวังผลสุดท้ายให้เกิดการดำเนินงานที่เข้มแข็ง สมดุลและยั่งยืนในการดำเนินงานอย่างแท้จริง จากการสร้างภูมิคุ้มกันกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ๕ มิติ ได้แก่

๑. ภูมิคุ้มกันตัวเอง มุ่งไปในด้านของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความรู้และความเป็นอยู่ของพนักงาน
๒. ภูมิคุ้มกันด้านวัตถุ เน้นการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ นับแต่กระบวนการตั้งต้นของการผลิต และการตรวจสอบคุณภาพสินค้าอย่างดี ภายใต้กระบวนการของความซื่อสัตย์และถูกต้อง
๓. ภูมิคุ้มกันด้านสังคม ให้ความสำคัญในแง่ที่มุ่งประโยชน์ต่อสังคมและประชาชนส่วนรวม
๔. ภูมิคุ้มกันด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๕. ภูมิคุ้มกันด้านวัฒนธรรม เน้นการทำงานทั้งที่เป็นการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กรที่ดี โดยเฉพาะค่านิยมการทำงานและการดำเนินชีวิตของพนักงาน ควบคู่กับการปฏิบัติตามหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของประเทศต่างๆ อย่างเข้มงวด

ความรู้ บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มดำเนินงาน จนถึงช่วงทำงานในปัจจุบัน รวมไปถึงการส่งเสริมและเผยแพร่การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงให้กับพนักงานทุกคน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการนำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ด้วยการเปิดโอกาสให้พนักงานได้ริเริ่มและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ จากความรู้และความสามารถของพนักงานเอง ซึ่งนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมขององค์กรในด้านการผลิตเครื่องจักร ควบคู่กับกระบวนการบริหารที่ดีที่มาจากความรู้และความสามารถของพนักงาน

คุณธรรม ดำเนินธุรกิจภายใต้หลักกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบของแต่ละประเทศอย่างเคร่งครัด รวมทั้ง ความซื่อสัตย์ โปร่งใส เป็นธรรม นอกจากนี้ บริษัทยังมีความชัดเจนในด้านการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี โดยมีการประกาศใช้อย่างเป็นรูปธรรม และได้ดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมมากมายและต่อเนื่อง รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและชุมชนด้วยดีและต่อเนื่องเสมอมา

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

www.pttpic.com

เลขที่ ๕๕๕ ถนนวิภาวดี

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทร. ๐๒-๕๓๓๗-๓๔๒๖

โทรสาร. ๐๒-๕๓๓๗-๓๔๒๙

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) : รางวัลรองชนะเลิศ

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) หรือ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ในอดีตก่อตั้งเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ โดยการรวมหน่วยงาน ๒ หน่วยงานเข้าด้วยกัน คือ องค์การก๊าซธรรมชาติแห่งประเทศไทย (อกซ.) และองค์การเชื้อเพลิง (อชพ.) เพื่อสร้างพลังร่วมในการดำเนินธุรกิจปิโตรเลียม (Synergy) มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจทำหน้าที่เป็นกลไกของรัฐในการสร้างความมั่นคงทางพลังงานให้กับประเทศไทย โดยประกอบธุรกิจปิโตรเลียม รวมธุรกิจต่อเนื่อง

ปัจจุบัน ปตท. เป็นรัฐวิสาหกิจอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพลังงาน โดยรัฐเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ร้อยละ ๖๘ โดยมีสินทรัพย์ (ไม่รวมที่ดิน) ๔๑๔,๓๒๑,๖๙๘,๖๘๗ บาท ทุนจดทะเบียนที่เรียกชำระแล้ว ๒๘,๐๕๕,๔๑๓,๒๕๐ บาท และพนักงาน ๒,๙๗๐ คน โดยเป็นบริษัทพลังงานแห่งชาติที่ประกอบธุรกิจปิโตรเลียม และปิโตรเคมีครบวงจร ได้แก่ กลุ่มธุรกิจก๊าซ กลุ่มธุรกิจน้ำมัน และกลุ่มธุรกิจปิโตรเคมี เพื่อความมั่นคงทางพลังงานของประเทศด้วยการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนกับสังคมไทย

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นหนึ่งในบริษัทสำคัญของประเทศที่มีพัฒนาการเจริญเติบโตอย่างเป็นขั้นเป็นตอนบนพื้นฐานการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ปตท. ยังได้ให้ความสำคัญกับการมีผลกำไรที่พอเหมาะ มีความเสี่ยงต่ำสามารถควบคุมทิศทางการเจริญเติบโตได้อย่างมีทิศทาง มีสภาพและภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดี ลดปัญหา

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ต่อภาคธุรกิจของประเทศ นอกจากนี้ ปตท. ยังได้นำผลกำไรที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาด้านอื่นๆ เป็นจำนวนมาก เช่น โครงการทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี เนื่องจากการดำเนินธุรกิจหลักของ ปตท. อาจมีความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อม

ความมีเหตุผล ปตท. ได้มีการดำเนินธุรกิจที่นำหลักความมีเหตุผลมาใช้ในองค์กร ดังนี้

- ปตท. ได้ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทุกคน ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น พนักงาน คู่ค้า คู่แข่ง เจ้าหนี้ ลูกค้า ชุมชนและสังคม โดยมีหลักในการปฏิบัติที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม
- ปตท. ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในรายวัน สัปดาห์ เดือน ๓ เดือน และรายปี โดยนำระบบ SAP มาใช้ในธุรกิจ มีการติดตามวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงิน เศรษฐกิจ การลงทุน การค้า ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- มีการจัดทำแผนการดำเนินงานที่รอบคอบ มีกระบวนการตัดสินใจที่ดี เพื่อให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปด้วยดี โดยอาศัยการจัดการโครงสร้างของบริษัท เช่น การมีคณะกรรมการชุดต่างๆ ทำหน้าที่หรือรับผิดชอบเฉพาะด้าน โดยมีคณะกรรมการเฉพาะด้านถึง ๑๐ คณะ

นอกจากนี้ ปตท. ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ถือหุ้นและพนักงาน โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญและเป็นรูปธรรม ดังนี้

ความมีเหตุผลในด้านการพัฒนาบุคลากร จากความเชื่อมั่นขององค์กรที่ว่าองค์กรจะเจริญเติบโตได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับพนักงานที่มีคุณภาพ ดังนั้น ปตท. จึงได้มีการปรับปรุงระบบการบริหารและการพัฒนาบุคลากรให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลง

ความมีเหตุผลในด้านการบริหารจัดการเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ถือหุ้นและพนักงาน มีระบบการบริหารค่าตอบแทนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน เช่น การจัดกิจกรรม ๕ ส. การทำ QC การส่งเสริมสุขภาพพนักงาน การจัดสวัสดิการที่เหมาะสม กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น การบริหารคุณภาพและความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมให้พนักงานทำอย่างจริงจังนอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้พนักงานใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ควบคู่กับหลักการกำกับดูแลสื่อต่างๆ เป็นจำนวนมาก

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ผู้ถือหุ้น มีการกำหนดราคาหุ้น การจัดสรรหุ้น การกระจายหุ้นตลอดจนการขายหุ้นอย่างเป็นธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งการเสนอขายหุ้นแก่พนักงานและประชาชนทั่วไป ที่เน้นนโยบายการจ่ายเงินปันผลที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงสิทธิเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น

การมีภูมิคุ้มกัน สร้างระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการดำเนินธุรกิจขององค์กร มีระบบการรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ตรงกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ

- ยึดหลักการปฏิบัติที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ

ความรู้ ได้นำฐานความรู้มาใช้ในการบริหารองค์กรอย่างมาก โดยเน้นกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ของบุคลากรภายในองค์กร การนำความรู้มาใช้ในการสนับสนุนระบบการทำงาน กระบวนการส่งเสริมการเจริญเติบโตของทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ร่วมกันทั้งของคนในองค์กรและสังคม

คุณธรรม ปตท. ได้ตั้งปณิธานและมุ่งมั่นในหลักการ "พัฒนาอย่างยั่งยืน" ด้วยการทำธุรกิจอย่างเป็นธรรมแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควบคู่การเอาใจใส่ดูแลชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันได้นำหลักการกำกับดูแลที่ดีมาพัฒนาใช้ในองค์กร มีการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ เพื่อแสดงถึงความถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรกับกลุ่มที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง ทั้งทางตรงและทางอ้อม

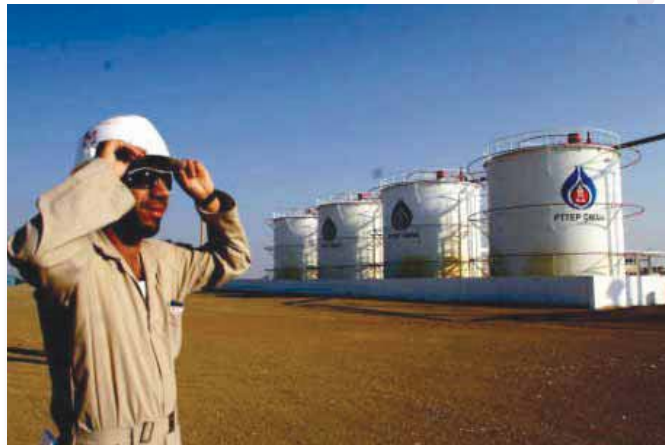
นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินงานที่ให้ความสำคัญกับเรื่อง "สิทธิมนุษยชน" โดยมีนโยบายไม่กีดกันทางเพศ ความเท่าเทียมกันของหญิงและชาย การจ้างเหมาการจัดหางานที่สอดคล้องกับ พรบ. คุ้มครองแรงงาน และการจ่ายค่าจ้างตามที่กฎหมายกำหนดและตรงต่อเวลา มีการปฏิบัติต่อพนักงานที่ดี เช่น กรณีการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานทำให้สมรรถภาพในการทำงานลดลงก็จะมียางอื่น ๆ ที่พนักงานสามารถทำได้รองรับอยู่โดยไม่ต้องออกจากงาน เช่น พนักงานโทรศัพท์ เป็นต้น

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นองค์กรที่ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจขององค์กรได้อย่างดีเยี่ยม สามารถประยุกต์หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการปฏิบัติในแต่ละกระบวนการดำเนินงาน

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ขององค์กรได้อย่างสมดุลและเหมาะสม บนพื้นฐานความรู้และคุณธรรม ที่มุ่งใส่ใจการพัฒนาคน การสร้างสังคมที่ดีและการรักษาสิ่งแวดล้อม ผ่านการดำเนินธุรกิจขององค์กร ทำให้การดำเนินงานขององค์กรมีการเจริญเติบโตอย่างสมดุลบนพื้นฐานสิ่งสมประกอบและความพร้อมในการดำเนินธุรกิจต่อไปในอนาคต

และที่สำคัญ การที่ ปตท.มีความพร้อมอันเกิดจากรากฐานการทำงานที่มั่นคงจากการสั่งสมประสพการณ์จนเป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่จะเป็นผู้นำปิโตรเคมี และที่สำคัญนั่นคือ ความพร้อมในการทำธุรกิจการค้าในระดับสากล แข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้อย่างเท่าเทียมซึ่งรางวัลแห่งความสำเร็จทั้งในระดับนานาชาติ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) : รางวัลรองชนะเลิศ

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

www.bangchak.co.th
เลขที่ ๒๑๐ ถนนสุขุมวิท ๖๔
แขวงบางจาก เขตพระโขนง
กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐
โทร. ๐๒-๓๓๕-๔๙๙๙
โทรสาร. ๐๒-๓๓๕-๔๕๙๗

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจพลังงานทั้งการกลั่นเพื่อจำหน่ายให้บริษัทผู้ค้า และการค้าปลีกเพื่อจำหน่ายตรงให้ผู้บริโภค มีวิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นที่จะเป็นบริษัทไทยชั้นนำ ดำเนินธุรกิจพลังงานและธุรกิจต่อเนื่องที่สร้างผลตอบแทนทางธุรกิจที่เป็นธรรมอย่างยั่งยืน มีสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยมีการจัดการที่ทันสมัย มีธรรมาภิบาล ด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสูง การพัฒนาธุรกิจเพื่อนำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้บริษัทจึงต้องให้ความสำคัญรอบคอบ ยึดหลักความพอเหมาะพอดีและสมดุลกับสถานการณ์ อันเป็นการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับหลักการบริหารสมัยใหม่ ได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ วิถีชีวิตเศรษฐกิจเมื่อปี ๒๕๔๐ และความผันผวนของราคาน้ำมันตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน บริษัท บางจากฯ ได้ดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักความพอประมาณ ซึ่งเป็นเสมือนหัวใจสำคัญของกลยุทธ์หลักในการผสมผสานประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน เพื่อสร้างความเจริญเติบโตด้วยกำไรที่เป็นธรรม ไม่ฉวยโอกาสแสวงหากำไรสูงสุดท่ามกลางความเดือนร้อนของประชาชน นอกเหนือจากราคาขายแล้ว หลักการความพอประมาณยังปรากฏอยู่ในการผสมผสานการเติบโตของธุรกิจ การดูแลสิ่งแวดล้อม และการอุ้มชูสังคม

ความมีเหตุมีผล ดำเนินธุรกิจอย่างระมัดระวังและรอบคอบ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุและมีผล ด้วยกระบวนการที่ให้คุณค่า และใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน โดยให้ความสำคัญกับการจัดโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีกระบวนการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ยุทธศาสตร์องค์กรสู่ความสำเร็จในทุกระดับให้สอดคล้องกัน

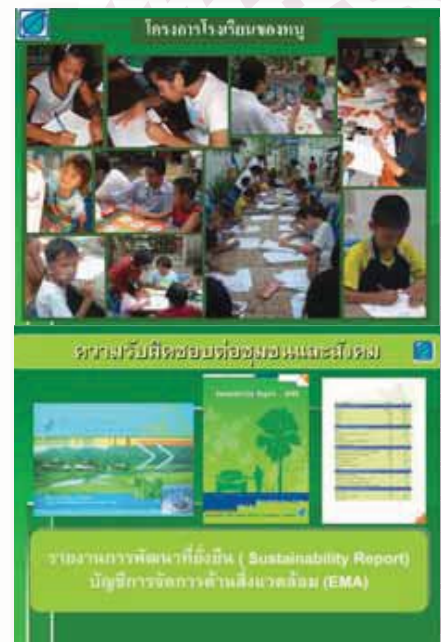
เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

โดยนำ **Balanced Scorecard** ที่ประกอบด้วยมุมมอง ๔ ด้าน ประกอบด้วย **ด้านการเงิน** คือ ดำเนินธุรกิจให้มีรายได้และกำไร เพื่อการเติบโตที่เหมาะสม **ด้านลูกค้า** คือ การออกผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่มีคุณภาพ ราคาสมเหตุสมผล สร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า **ด้านกระบวนการจัดการภายใน** คือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นต้นแบบด้านธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม มีการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาต่อเป้าหมายขององค์กร และ**ด้านการเรียนรู้และการเติบโต** คือ ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และส่งเสริมให้พนักงานเรียนรู้ตลอดชีวิต และยังเพิ่มมุมมองในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เข้าไว้ใน **Balanced Scorecard** เนื่องจากตระหนักดีว่า เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีชุมชนอาศัยอยู่รายรอบ จึงเน้นการให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยมาโดยตลอด จนเป็นที่ประจักษ์ว่าบริษัท บางจากฯ ได้มีระบบการจัดการให้ความสำคัญต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

การมีภูมิคุ้มกัน ให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านบริหารที่ตระหนักถึงความเสี่ยงด้านต่างๆ ร่วมกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้มีการนำหลักการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร (Enterprise wide Risk Management) มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการรับมือกับความไม่แน่นอนที่จะมีผลกระทบต่อเป้าหมายการดำเนินงาน

ความรู้ ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้หลักความรู้ต่างๆ ในการวางแผนและการบริหารจัดการองค์กร โดยจะพิจารณาถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะกิจการ และวัฒนธรรมขององค์กรเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานแนวการบริหารจัดการเข้ากับภูมิสังคมในรูปแบบการพัฒนาธุรกิจชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาพลังงานทดแทนของบริษัท บางจากฯ

คุณธรรม ให้ความสำคัญในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยยึดหลัก **"พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม"** นอกจากนี้ ยังมุ่งที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีแก่พนักงาน และกระตุ้นจิตสำนึกในการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีไปใช้ในการทำงานประจำวัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมพนักงานที่ว่า **"เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น"**

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

โรงแรมบ้านท้องทราย : รางวัลรองชนะเลิศ

เป็นธุรกิจบริการประเภทโรงแรมของครอบครัวขุนตระกูล เป็นโรงแรมที่คำนึงถึงหลักการบริหารที่ดีและการบริการที่ดี ตลอดจนการเป็นมิตรต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเป็นธุรกิจที่ไม่ได้มุ่งแสวงหาแต่ผลกำไร เพียงต้องหาเกาะป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อคุณค่ามากกว่าราคา หรือ "คุณค่าในการบริการ" ที่ก่อให้เกิดความคุ้มค่ามากกว่าความคุ้มค่า จากหลักการดังกล่าว ทำให้โรงแรมบ้านท้องทรายได้รับความนิยมติดเป็น Top 5 ของธุรกิจโรงแรมในพื้นที่เกาะสมุยที่นักท่องเที่ยวนิยมมาพักมากที่สุด ซึ่งหลักการบริหารที่โรงแรมบ้านท้องทรายปฏิบัติอยู่เป็นหลักการที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

การบริหารกิจการและพนักงานตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงแรมบ้านท้องทราย ล้วนเกิดจากธรรมชาติของผู้บริหารทุกระดับที่เข้าใจในเรื่องนี้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ ดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของความพอเพียง ให้ความสำคัญกับความพออยู่-พอกิน การไม่โลภมากเกินไป รวมทั้ง การไม่ลงทุนในสิ่งที่มีความเสี่ยง ดังจะเห็นได้จากแนวคิดของผู้บริหารโรงแรมกล่าวว่า : "เราจะไม่เพิ่มห้องพัก ไม่เพิ่มขนาดธุรกิจ แต่จะปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดี เพราะไม่ต้องการเสี่ยง ไม่อยากเป็นหนี้ เราจะรวยเพียงแค่นี้" ดำเนินธุรกิจควบคู่กับการดูแลธรรมชาติ "ไม่สร้างตึกสูงเก๋ๆ กังๆ ให้รำคาญสายตา ไม่ตัดต้นไม้โดยไม่จำเป็น" โดยพนักงานทุกคนจะได้รับการปลูกฝังให้ว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบว่าต้องรักษาสภาพแวดล้อม ควบคู่กับการบริการอย่างมีคุณภาพ

ความมีเหตุมีผล ดำเนินธุรกิจภายใต้จุดยืนที่ชัดเจนคือการดำเนินธุรกิจที่ไม่เน้นการสร้างกำไรมากแต่พออยู่ได้ ควบคู่กับการอนุรักษ์ธรรมชาติและห่วงใยของพนักงานและลูกค้า จึงได้มีการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

โรงแรมบ้านท้องทราย

เลขที่ ๘ หมู่ ๕ ถนนท้องทราย
ตำบลบ่อพุด อำเภอเกาะสมุย
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๓๒๐
โทร. (๐๗๗) ๔๒๕-๐๑๕-๒๔

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีการจัดทำ SWOT ทิศทางการตลาด เพื่อหาข้อเด่น-ข้อด้อยของกิจการก่อนดำเนินการในด้านต่างๆ และยังได้เข้าร่วมหรือให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชน ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เน้นการกำหนดราคาห้องพักของโรงแรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้ลูกค้าแต่ละระดับ สามารถเลือกใช้บริการที่ต่างกันอย่างออกไป เน้นการจ้างงานพนักงานในพื้นที่ ให้ความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกัน

ความรู้ เน้นกระบวนการส่งเสริมความรู้แก่พนักงาน ตามความสนใจ และเนื้อหาที่พนักงานผู้นั้นปฏิบัติอยู่ ในขณะที่เดียวกันจะมีการส่งเสริมความคิดริเริ่มของพนักงาน เพื่อค้นหานวัตกรรมใหม่ ทั้งในด้านการบริการ และการบริหาร เป็นการนำความรู้ที่เป็นประโยชน์จากพนักงานมาใช้ในการดำเนินงานอย่างแท้จริง

คุณธรรม ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังค่านิยมและคุณธรรมที่ดีงามแก่พนักงานทุกคน รวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันโรงแรมก็ได้ดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงหลักการทำงานต่างๆ เช่น

- **นิติธรรม** ได้แก่ การออกกฎระเบียบต่างๆ ต้องได้รับการยอมรับจากพนักงานร่วมกัน
- **คุณธรรม** ได้แก่ การส่งเสริมให้พนักงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต
- **ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม** ได้แก่ การสื่อสารการทำงานทุกอย่างให้แก่พนักงาน เช่น การจัดบอร์ด การให้พนักงานมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการตรวจสอบบัญชีจากภายนอกทุกปี และมีการรายงานการตรวจเช็คที่เป็นรูปธรรมสามารถตรวจสอบได้
- **ความรับผิดชอบ** ได้แก่ การส่งเสริมให้พนักงานและผู้บริหารทำงานเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- **ความคุ้มค่า** ได้แก่ การบริหารกิจการทั้งเงินและคนอย่างคุ้มค่าตามความจำเป็น

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

บริษัท แพนด้า จิวเวลลี่ จำกัด (มหาชน)

เลขที่ ๒๘ ถนนบางนา-ตราด
แขวงบางนา เขตบางนา
กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐
โทร. ๐๒-๓๖๑-๓๓๑๑ ต่อ ๑๓๑
โทรสาร. ๐๒-๓๓๙-๔๘๘๗๗

บริษัท แพนด้า จิวเวลลี่ จำกัด (มหาชน) : รางวัลรองชนะเลิศ

บริษัท แพนด้า จิวเวลลี่ จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๑๖ โดยกลุ่มบริษัท แพนด้า ดีไซน์ จำกัด ต่อมาได้จัดตั้งเป็น บริษัท แพนด้า จิวเวลลี่ จำกัด เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๒๗ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ ๓๓๓ หมู่ที่ ๑๑ ซอยรุ่งแสง ถนนบางนา-ตราด เขตบางนา กรุงเทพฯ มีผู้ชำนาญการผลิตมากกว่า ๓,๕๐๐ คน ดำเนินธุรกิจหลัก คือ การผลิตจำหน่ายเครื่องประดับ อัญมณี โดยผลิตเครื่องประดับบนตัวเรือนทองคำและเนื้อเงินเป็นผลิตภัณฑ์หลัก เช่น แหวน ต่างหู เข็มกลัด จี้ สร้อยคอและสร้อยข้อมือ ประสบการณ์การผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับ อัญมณีที่มีมาอย่างยาวนาน ทำให้บริษัทมีความเชี่ยวชาญและชำนาญในอุตสาหกรรมเครื่องประดับ จนสามารถขยายเป็นธุรกิจข้ามชาติ โดยมีตลาดต่างประเทศที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เอเชียแปซิฟิกและตะวันออกกลาง มีฐานการผลิตใน ๔ ประเทศ ๕ ฐานการผลิต ได้แก่ ประเทศไทย ๒ แห่ง (กรุงเทพมหานครและนครราชสีมา) สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย โดยมีร้านจำหน่าย ในเมืองสำคัญกว่า ๕๐ เมือง

บทเรียนที่ บริษัท แพนด้า จิวเวลลี่ จำกัด (มหาชน) ได้รับเมื่อปี ๒๕๔๐ ที่ผ่านมา อาทิ ความไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด อันเนื่องจากการไม่ใช้ตราสารอนุพันธ์เพื่อ ป้องกันความเสี่ยงในการเปลี่ยนแปลงค่าเงิน ทำให้บริษัทต้องปรับปรุงโครงสร้างหนี้เงินกู้กับ เจ้าหนี้ที่สถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง ทำให้บริษัทต้องดำเนินการปรับกลยุทธ์ทางการเงิน โดย พยายามรักษาอัตราส่วนหนี้ต่อทุนไม่ให้เกินร้อยละ ๒ และป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวน ของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราด้วยการใช้สัญญาซื้อขายเงินล่วงหน้าและใช้วิธีการทำธุรกรรมใน สกุลเงินเดียวกัน

ในขณะเดียวกัน บริษัท แพนด้า จิวเวลลี่ จำกัด (มหาชน) ได้ตระหนักแล้วว่า Stakeholder ที่สำคัญอย่างแท้จริงในโลกธุรกิจ นั่นคือ สังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น บริษัทจึง ได้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย Social Venter Network : SVN Network ที่เป็นการ ทำงานเพื่อผลักดันให้องค์กรธุรกิจต่างๆ ได้แลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารโดยคำนึงถึงสังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสานโดยมีกระบวนการที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เป็นเครือข่ายที่ให้ความสำคัญต่อปรัชญาของความอยู่รอดในสังคมโลก ที่ไม่ได้คำนึง ถึงเพียงแค่ความเจริญด้านวัตถุเท่านั้น หากแต่ต้องมีความเจริญในด้านจิตวิญญาณด้วย โดยเฉพาะความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อมที่งดงามของลูกหลานและคนรุ่นต่อไปในอนาคต ต้องคำนึงถึงคุณภาพชีวิตและการเป็นอยู่ในสังคมอย่างมีน้ำใจต่อกัน เอื้อเพื่อเอื้อแก่กัน มิใช่ เพียงแต่เพื่อนมนุษย์ด้วยกันเท่านั้น หากแต่ขยายบริบทไปถึงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยการ ใช้ทรัพยากรเพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างแท้จริงมากกว่าการใช้ฟุ่มเฟือย

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

บริษัทได้ดำเนินธุรกิจโดยประยุกต์หลักการของ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นแบบอย่างและแนวทางในการดำเนินธุรกิจมาโดยตลอดอีกด้วย บริษัทมีความชัดเจนในกระบวนการวางแผนที่ทำอย่างระมัดระวัง และเป็นขั้นเป็นตอน เป็นผลที่ตามมาทำให้บริษัทสามารถลดต้นทุนอันเกิดจากความเสี่ยงในการบริหารและยังสอดคล้องกับนโยบายการค้าสากล ส่งผลให้เป็นการพัฒนาตลาดและการค้าอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ จากการทำหน้าที่ใส่ใจสังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับสูง ช่วยให้บริการมีความตื่นตัว มีการเรียนรู้และพัฒนาความคิดใหม่ๆ และยังช่วยสร้างธุรกิจโดยเฉพาะ "นวัตกรรม" และแหล่งเงินทุนหลายแห่งต่างพร้อมใจกันสนับสนุนด้วยความเข้าใจการวางแผนที่เป็นระบบ เพื่อสร้างประโยชน์ทางธุรกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืนต่อไป

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

- การลงทุนแบบความเสี่ยงปานกลางเพื่อผลกำไรปกติ (Risk Fair, Normal Profit) ด้วยหวังว่าจะได้รับผลประโยชน์ตอนแทนสูงเช่นกัน (High Risk, High Return) โดยพิจารณาจากการขยายฐานการจำหน่ายและฐานการผลิตจากกระแสเงินสดของการดำเนินธุรกิจหลัก
- ดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานความสามารถในการผลิตของตนเอง
- ให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตแบบสมดุล เน้นการสร้างและพัฒนาศักยภาพของตนเองจากภายใน เช่น การสร้างบุคลากรของตนเอง เพื่อให้สามารถทำงานให้กับองค์กรได้ต่อไปและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมีเหตุผล

- คำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม หรือที่เรียกว่า "การบริหารธุรกิจแบบองค์รวม" (Stakeholder Management)
- ดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดที่เน้นความหลากหลายของตลาดในต่างประเทศ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดที่หลากหลายได้มากยิ่งขึ้น โดยใช้นโยบายการตลาดที่มุ่งสร้างตลาดใหม่ๆ ที่มีศักยภาพทุกปี ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ
- มีการวัดผลทางการตลาด โดยนำระบบ KPI เข้ามาวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางการตลาดที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี

- มีการวางแผนอย่างรอบคอบ เติบโตอย่างระมัดระวัง มีการกระจายงานผลิต กระจายช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่สมเหตุสมผล พิจารณาจากการกระจายรายได้จากการขายออกไปตามภูมิภาคการตลาดของโลก ตลอดจนการพัฒนาตราสินค้าของตนเอง
- ให้ความสำคัญกับการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจในระยะยาว โดยดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ ดังเช่นตัวอย่าง เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ ก็ยังสามารถดำเนินธุรกิจด้านการผลิตต่อไปได้ ด้วยเพราะมีพันธมิตรทางธุรกิจที่ดีที่เกิดจากความไว้วางใจกันมานาน
- ให้ความสำคัญกับการบริหารงานบุคคลอย่างมาก เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ต้องอาศัยแรงงานอาชีพที่มีฝีมือ จึงต้องมีการสร้างแรงจูงใจอย่างสูงแก่พนักงาน เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลายาวนาน
- ดำเนินธุรกิจโดยอาศัยเครื่องมือการกำกับดูแลกิจการที่ดี ประกอบด้วยความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกับบทบาทต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเปิดเผยสารสนเทศและความโปร่งใส การควบคุมและการบริหารความเสี่ยง และจรรยาบรรณ โดยมีการพิมพ์หลักธรรมาภิบาลเป็นเอกสารเผยแพร่ (คู่มือ) รวมทั้ง การประกาศให้ทราบโดยทั่วถึงกันให้แก่พนักงานผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องที่ต้องการ

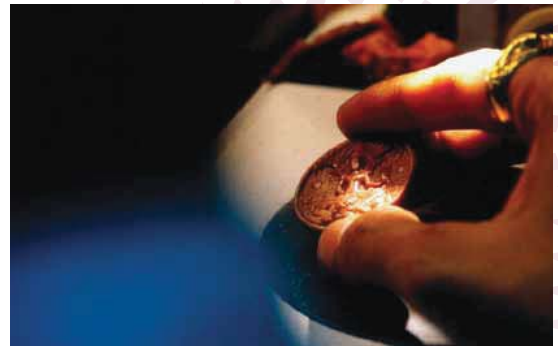
เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

- สร้างระบบวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง โดยเน้นการทำงานที่ครอบคลุม ๔ องค์ประกอบ ได้แก่
 ๑. การสร้างวัฒนธรรมหลักขององค์กร
 ๒. การสร้างทีม โดยพิจารณาจากการเคารพซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันเหมือนเป็นบ้านหลังที่ ๒ และหลักการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัวของพนักงานและครอบครัว
 ๓. การมองเห็นประโยชน์ร่วมกัน โดยให้ความสำคัญกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ๔. การพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

ความรู้และรอบคอบ

- การสร้างความรู้และความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนการสร้างคุณค่าและการดึงดูดใจพนักงานให้ทำงานกับองค์กรอย่างต่อเนื่อง

คุณธรรมและจริยธรรม ได้รับการยอมรับอย่างสูงจากสากลในด้านความซื่อสัตย์และความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจตลอดหลายปีที่ผ่านมา ไม่เพียงแต่เฉพาะภาพลักษณ์ต่อสังคมภายในประเทศเท่านั้น หากแต่ยังขยายไปถึงสังคมภายนอกประเทศด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากธุรกิจทั้งระบบต้องอาศัยความเชื่อมั่นอย่างสูงทั้งในด้านการผลิตและการจำหน่าย ซึ่งได้ถ่ายทอดความไว้วางใจให้แก่พนักงานทุกคนด้วย เพราะการดำเนินธุรกิจหลักมีความเกี่ยวข้องกับของมีค่าและมีราคาซึ่งอาจเกิดการสูญหายหรือการลักขโมยได้ ดังนั้นจึงได้มีการปลูกฝังค่านิยมและจริยธรรมที่ดึงมาแก่พนักงานทุกคนเป็นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันได้อย่างสบายใจทุกฝ่าย นอกจากนี้ การใช้หลักคุณธรรมในการดำเนินงานยังสะท้อนอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกิจกรรมและโครงการ

ธุรกิจขนาดกลาง

บริษัท ชุมพร คาบาน่า
รีสอร์ท และศูนย์กีฬา
ดำน้ำ

๖๙ หมู่ ๘ ทาดทุ่งวัวแล่น
ตำบลสะพลี อำเภอบึงนาราง
จังหวัดชุมพร
๕๖๒๓๐

บริษัท ชุมพร คาบาน่ารีสอร์ท และศูนย์กีฬาดำน้ำ จังหวัดชุมพร
: รางวัลชนะเลิศ

เป็นบริษัทขนาดกลาง ที่ประสบวิกฤติเศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ เช่นเดียวกับบริษัทส่วนใหญ่ภาวะ
หนี้สินเพิ่มขึ้นราว ๓๐ - ๔๐ เปอร์เซ็นต์ การก่อสร้างขยายโรงแรมต้องหยุดชะงัก ขาดสภาพ
คล่องทางการเงิน จำนวนลูกค้าลดลงอย่างมาก แต่คุณวิริสร รักษาพันธ์ ได้นำแนวคิดเศรษฐกิจ
พอเพียงมาใช้ ทั้งความพอประมาณ ความมีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกัน ส่งเสริมความรู้ ควบคู่
คุณธรรม เห็นได้จากแนวทางการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

๑. พึ่งพาตนเองโดยการคิดค้นเครื่องมือผลิตสิ่งของบางอย่างขึ้นใช้เอง เช่น เครื่องคว่ำกาแฟ สบู่
น้ำยาทำความสะอาด น้ำยาปรับผ้านุ่ม น้ำมันไบโอดีเซล เป็นต้น
๒. พึ่งพาอาศัย โดยร่วมกับพนักงานและครอบครัว ผลิตสิ่งของส่งมาขายให้กับองค์กร
๓. พึ่งพิงกันโดยการนำสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอยู่และไม่ใช้ประโยชน์ ไปแลกเปลี่ยนกับสิ่งของ
บางอย่างที่จำเป็นต้องใช้จากชาวบ้านหรือชุมชน
๔. มีการเจริญเติบโตอย่างพอเพียง โดยคำนึงถึงศักยภาพของตัวเอง พนักงานและสภาพแวดล้อม
รอบตัว เพื่อเป็นที่พึ่งตากอากาศระดับสามดาว
๕. ประกอบธุรกิจเฉพาะด้านที่ชำนาญหรือสามารถต่อยอดจากธุรกิจหลักเท่านั้น

ความมีเหตุผล

๑. สร้างระบบการดำเนินงานภายในองค์กร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องเหมาะสมกับภูมิสังคม
โดยการใช้พฤติกรรมของพนักงานส่วนใหญ่เป็นแนวทางในการออกแบบระบบงาน
๒. จัดสร้างโครงสร้างองค์กรใหม่ให้เรียบง่ายไม่ซับซ้อน โดยการจ้างพนักงานที่เป็นคนในพื้นที่
๓. มีการประหยัดทรัพยากรทุกประเภทเพื่อประหยัดต้นทุน และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของธุรกิจ
เช่น การนำวัสดุและสิ่งปฏิกูลมาใช้ประโยชน์ และใช้วัตถุดิบที่ผลิตจากท้องถิ่นและของ
ตนเองเป็นหลัก
๔. มีการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและเทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมถึงการพัฒนาขึ้นเอง
๕. มีการกระจายความเสี่ยง โดยนำเสนอรูปแบบต่างๆ ของกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การดำน้ำ
การเยี่ยมชมแหล่งต้นน้ำ Home Stay

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ภูมิคุ้มกันที่ดี

๑. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์นวัตกรรมในการให้บริการ เพื่อให้ลูกค้าและนักท่องเที่ยวได้เห็นและสัมผัสถึงวิถีชนบท เช่น กิจกรรมการดำนา เกี่ยวข้าวในรีสอร์ต เป็นต้น
๒. มีการให้บริการที่หลากหลาย เพื่อรองรับลูกค้าแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มระดับสูง เน้นไปที่กิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเล การดำน้ำลึกด้วยเรือขนาดใหญ่ กลุ่มระดับกลาง เน้นการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การล่องแก่ง กลุ่มลูกค้าระดับชาวบ้าน จะเน้นการเข้ามาศึกษาดูงานต่างๆ เช่น การทำนาไร้พิษ การเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ส่วนกลุ่มข้าราชการ คณะบุคคล จะเน้นการประชุม สัมมนา ฝึกอบรมต่างๆ
๓. มีความสามารถในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับการให้บริการ
๔. มีการสร้างทรัพยากรขึ้นมาแทนที่ เช่น การปลูกต้นไม้ (ธนาคารต้นไม้)
๕. มีการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและต่อยอดจากการร่วมมือกัน โดยผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ

ความรู้

๑. ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้พนักงานพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น การนำภูมิปัญญามาใช้และต่อยอดเป็นนวัตกรรม
๒. ส่งเสริมให้พนักงานได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยการติดประกาศข่าวสารให้พนักงานทราบ
๓. มีการอบรม ถ่ายทอดความรู้ให้กับพนักงานเรื่องการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คุณธรรม

๑. การให้อิสระพนักงานในการเลือกที่จะทำหน้าที่และร่วมกิจกรรม
๒. ให้การดูแลพนักงานอย่างใกล้ชิด เช่น ดูแลสวัสดิการในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา ช่วยค่ารักษาพยาบาล การดูแลเด็กและคนชรา ให้การดูแลพนักงานหลังเกษียณอายุ โดยให้รับผิดชอบงานที่เหมาะสม เป็นต้น
๓. ส่งเสริมให้พนักงานทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมช่วยเหลือและไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน
๔. มีการรักษาสภาพแวดล้อมให้คงสภาพเดิม เช่น บริเวณชายหาดและบริเวณรีสอร์ต รวมทั้งมีการสร้างทรัพยากรขึ้นมาแทนที่ เช่น ธนาคารต้นไม้ เป็นต้น
๕. ให้การสนับสนุนชุมชน

จากการดำเนินธุรกิจตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว ทำให้ชุมชนพรคานา รีสอร์ต สามารถลดต้นทุน ผ่านวิกฤติเศรษฐกิจ ปี ๒๕๔๐ มาได้ และยังมีการพัฒนาการให้บริการที่แตกต่างจากที่อื่น ๆ โดยเน้นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจมาเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และประสบความสำเร็จมาจนถึงทุกวันนี้

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

บริษัท พิชญชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด

๖๘/๑๐ หมู่ ๑๒ ถนนบรมราชชนนี
แขวงศาลาธรรมสพน์
เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
๑๐๑๓๐
โทร. ๐๒-๔๔๑-๓๕๙๕-๘
โทรสาร. ๐๒-๔๔๑-๓๕๙๕

บริษัท พิชญชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด : รางวัลรองชนะเลิศ

ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๐๒ โดย นายศิริชัย และนางประนอม แดงสุภา ในนามห้างหุ้นส่วนจำกัด อุตสาหกรรมพิชญชัย ตั้งอยู่เลขที่ ๑๑๓/๑-๒ หมู่บ้านเศรษฐกิจ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร บนเนื้อที่ ๒ ไร่ ในระยะแรก บริษัทฯ ผลิตสินค้าเพียงชนิดเดียว คือ น้ำพริกเผาไทยบรรจุขวด ภายใต้เครื่องหมายการค้า "ตราแม่ประนอม" โดยมีแนวคิดที่ว่า "คนเราสมัยก่อนการหุงข้าว ใช้เตาถ่าน เตาฟืน ทำกับข้าวเอง ปัจจุบันได้หันมาใช้ หม้อหุงข้าวไฟฟ้า และซื้ออาหารสำเร็จรูป จึงน่าจะทำน้ำพริกสำเร็จรูปที่เก็บไว้ได้นาน โดยการบรรจุภาชนะขวดแก้วจำหน่าย" ปรากฏว่าผลิตภัณฑ์ได้รับความนิยม

ดังนั้น จากผลการดำเนินธุรกิจอย่างมุ่งมั่นผนวกกับวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลของผู้บริหารซึ่งต้องการให้กิจการมีความมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ทำการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในนาม บริษัท พิชญชัยน้ำพริกเผาไทยแม่ประนอม จำกัด และในปี ๒๕๓๗ ได้ย้ายโรงงานเพื่อขยายกำลังการผลิตมาอยู่ที่ อาคารเลขที่ ๖๘/๑๐ หมู่ ๑๒ ถนนบรมราชชนนี แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร บนเนื้อที่กว่า ๓๐ ไร่ โดยเป็นโรงงานผลิตอาหารที่ทันสมัย ภายใต้นโยบายการดำเนินงานผลิตสินค้าคุณภาพ ผู้บริโภคปลอดภัยผสมผสานกับเทคโนโลยีที่ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตลอดระยะเวลา ๔๘ ปี ผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้า "ตราแม่ประนอม" ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคอย่างกว้างขวาง ทั้งจากชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้บริษัทฯ มีเจตนาธรมณ์อันแน่วแน่ที่จะรักษามาตรฐานการผลิตสินค้าให้เป็นที่ไว้วางใจจากผู้บริโภคตลอดไป รวมทั้งพยายามคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคสูงสุด

เพื่อให้ลูกค้าพึงพอใจ ภายใต้มาตรฐานการผลิตที่ทันสมัย ปลอดภัย จากสารเคมี และให้ความร่วมมือกับองค์กรของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนชาวไทย มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น บริษัทจึงได้การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

1. มีการเจริญเติบโตและขยายกำลังการผลิตอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ อย่างรอบคอบ (ตั้งแต่ปี ๒๕๐๒-ปัจจุบัน)
2. ประกอบธุรกิจเฉพาะด้านที่ชำนาญ คือ ด้านอาหารไทย เช่น น้ำพริก น้ำปรุง เครื่องแกง ฯลฯ โดยประกอบธุรกิจตามกำลังความสามารถใช้เงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้นเท่านั้น
3. มีการวางแผนในการลงทุนอย่างรอบคอบไม่สร้างภาระหนี้สินให้เกิดความเสี่ยง เช่น ซื้อเครื่องมือ/เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตด้วยเงินกำไรสะสม เป็นต้น
๔. ใช้เทคโนโลยีทันสมัยแต่ราคาไม่แพง ผลิตโดยคนไทยเป็นหลัก
๕. มีขนาดโรงงานที่เหมาะสมกับความสามารถในการบริหารจัดการ
๖. วางแผนอัตราค่าจ้างคนที่เหมาะสมกับสภาพการทำงาน เช่น รับพนักงานเท่าที่จำเป็น จัดคนให้เหมาะสมกับงาน มีการโยกย้ายพนักงานเพื่อให้พนักงานมีโอกาสพัฒนาตนเอง

ความมีเหตุมีผล

1. มีการวางระบบในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสากล เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ เช่น ISO ๙๐๐๑ GMP, HACCP, องค์กรอาหารและยา (อย.), ฮาลาล
2. ใช้วัตถุดิบในประเทศเพื่อกระจายรายได้สู่เกษตรกรไทยและเพื่อคงคุณภาพของอาหารไทยทั้งรสชาติและกลิ่น ยกเว้นแต่ในกรณีวัตถุดิบในประเทศขาดแคลน จึงจะใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศทดแทนเป็นครั้งคราว
3. ซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตเฉพาะในแต่ละวัน เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่สดใหม่ มีคุณภาพดี และจะไม่มีการแปรรูปเพื่อให้เก็บรักษาได้นาน เช่น ไม่นำพริกสดมาดองเพื่อใช้ได้หลายวัน
๔. ใช้ภูมิปัญญาไทยเป็นหลักในการประกอบธุรกิจ ทำให้ง่ายต่อการพัฒนาต่อยอดธุรกิจ เช่น ผลิตน้ำปรุงรสผัดไทย น้ำราดไข่มุกเขย น้ำปรุงรสส้มตำไทย น้ำปรุงรสส้มตำปลาร้า ฯลฯ
๕. ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีเพื่อผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยใช้เทคโนโลยีภายในประเทศเป็นหลัก เช่น เครื่องปิดฝาระบบสุญญากาศ เครื่องล้างอัตโนมัติ ฯลฯ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๖. มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น มีการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ตลอดเวลา หรือมีการพัฒนาศักยภาพของพนักงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๗. มีการประหยัดทรัพยากรทุกประเภทเพื่อประหยัดต้นทุน และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของธุรกิจ
๘. มีการวางแผนตรวจสอบ ซ่อมแซมเครื่องมือ เครื่องจักรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อป้องกันเครื่องจักรชำรุด จะได้ยืดอายุการใช้งานของเครื่องจักร
๙. มีการติดตั้งระบบบำบัดกลิ่น บำบัดเสียง บำบัดน้ำเสีย เพื่อป้องกันมิให้สร้างปัญหาด้านมลภาวะเป็นพิษให้แก่พนักงานของบริษัทและชุมชนใกล้เคียง

มีภูมิคุ้มกันที่ดี

๑. มีความระมัดระวังในการขายสินค้า คือ ลูกค้าต้องชำระเงินค่าสินค้าก่อนทำการส่งมอบ
๒. ลดความเสี่ยงในการผลิต เช่น ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น/ที่อยู่ในประเทศ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยกระจายการรับซื้อไปยังภาคต่างๆ ของประเทศ
๓. กระบวนการผลิตมีอัตราการสูญเสียน้อย ๐.๐๕ เปอร์เซ็นต์ ทำให้ควบคุมต้นทุนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ใช้วัตถุดิบสดที่ได้รับการคัดสรรว่ามีคุณภาพดี ปลอดภัยจากยาฆ่าแมลง และมีการควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน ทำให้ไม่มีปัญหาด้านสินค้าไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน เนื่องจากบริษัทเข้มงวดด้านความปลอดภัยของผู้บริโภคเป็นสำคัญ ทำให้ผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นที่นิยมตลอดมา
๕. ใช้เทคโนโลยี/เครื่องจักรที่ผลิตในประเทศไทย เช่น เครื่องทอดอัตโนมัติ เครื่องแยกกากมะขาม ฯลฯ และจะซื้อเครื่องจักร/เทคโนโลยีต่างประเทศ เฉพาะที่ประเทศไทยผลิตเองไม่ได้เท่านั้น ทำให้ประหยัดงบการลงทุนด้านเครื่องจักรเป็นอย่างมาก
๖. มีช่องทางจำหน่ายทั้งภายในและต่างประเทศ (๗๐:๓๐) ทำให้กระจายความเสี่ยงด้านการตลาด และใช้นโยบายขยายตลาดอย่างค่อยเป็นค่อยไป
๗. มีการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการค้า เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ธุรกิจ เช่น บริษัทผู้ขายเกษตรกร (Supplier) บริษัทการค้าภายในประเทศที่เป็นผู้ส่งออกให้บริษัท (Dealer)
๘. จ้างแรงงานไทย ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เน้นชุมชนใกล้เคียง ทำให้ไม่ขาดแคลนแรงงาน และดูแลเอาใจใส่พนักงานอย่างดี ทำให้พนักงานพึงพอใจที่จะทำงานด้วยอย่างยาวนานและมีความสุข

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๙. มีระบบการประเมินผลและติดตามผลการปฏิบัติงานตลอดเวลา เช่น รายงานยอดขาย ระบบตรวจสอบคุณภาพการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน ทำให้สามารถรู้ปัญหา และแก้ปัญหาได้เร็ว
๑๐. มีการจำหน่ายวัตถุดิบที่ไม่ได้คุณภาพ เช่น พริกป่นไม่สุก ฯลฯ ให้แก่บุคคลภายนอก ทำให้ไม่เป็นภาระต่อต้นทุนวัตถุดิบ

ความรู้

๑. ส่งเสริมให้พนักงานพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ หรือมีการประชุมระดมความคิดของพนักงานเพื่อพัฒนาระบบงาน เป็นต้น
๒. ส่งเสริมให้พนักงานได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยการติดประกาศข่าวสารให้พนักงานทราบ
๓. มีการอบรมให้พนักงานใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
๔. ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีการวางแผนการผลิตและกระบวนการผลิตให้เหมาะสมในแต่ละวัน โดยไม่ผลิตเพื่อเก็บสำรองไว้ในคลังสินค้ามากเกินไป
๕. ใช้ระบบตรวจสอบคุณภาพตามหลักวิชาการทุกขั้นตอน
๖. มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านกับเครื่องจักร เช่น ใช้รังไข่กุ้งเครื่องบำบัดเสียงแทนการใช้วัสดุป้องกันเสียงราคาแพง เป็นต้น

คุณธรรม

๑. ใช้วัตถุดิบที่ผ่านการควบคุมคุณภาพตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำให้ปราศจาก ยาฆ่าแมลง สารเคมีตกค้าง โดยมีการควบคุมทั้งด้านกายภาพ เคมี จุลชีววิทยาและควบคุมสุขอนามัยในการผลิต เช่น ป้องกันไม่ให้มีสิ่งปนเปื้อน
๒. ให้ความสำคัญกับลูกค้า ยึดหลักซื่อสัตย์ ยุติธรรม เน้นความสด สะอาด อร่อยของผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความยั่งยืนให้แก่ธุรกิจ
๓. คำนวณต้นทุนในการผลิตให้เป็นสัดส่วนกับกำไรที่เหมาะสม เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีราคาไม่แพง
๔. ให้การดูแลพนักงานอย่างใกล้ชิด เช่น มีบ้านพักให้เป็นที่อยู่อาศัยภายในโรงงาน ดูแลสวัสดิการในด้านต่าง ๆ
๕. มีความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด เช่น เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล มีกองทุนประกันสังคม เป็นต้น

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๖. ส่งเสริมให้พนักงานทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติตามหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
๗. ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในด้านต่างๆ เช่น อำนวยความสะดวกด้านสถานที่และอาหารแก่หน่วยงานภาครัฐโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ให้ความร่วมมือกับตำรวจด้านสารเสพติด ร่วมงานแสดงสินค้าและจำหน่ายสินค้าราคาถูกแก่ประชาชน ในเขตที่อยู่และพื้นที่ใกล้เคียง
๘. ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ รวมทั้งให้นักศึกษาเข้าศึกษาดูงานของบริษัท ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมพุทธศาสนา

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

บริษัท บารูม ดีไซน์ จำกัด : รางวัลรองชนะเลิศ

บริษัท บารูม ดีไซน์ จำกัด ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๓๘ เริ่มแรกเป็นบริษัทขนาดเล็กที่ดำเนินการโดยคุณวัชรมงคล เบญจธนฉัตร โดยเริ่มต้นจากการนำเข้าสินค้าต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในปี ๒๕๔๐ เกิดวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศไทย บริษัทประสบปัญหาหนี้สินเพิ่มขึ้น ๑ เท่าตัว และยอดขายลดลง คุณวัชรมงคล ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในกิจการของตนเอง จึงทำให้บริษัท บารูม ดีไซน์ จำกัด สามารถผ่านวิกฤติการณ์มาได้และประสบความสำเร็จในปัจจุบัน

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

๑. วางแผนการเงินอย่างรอบคอบ โดยพยายามรักษาสัดส่วนหนี้สินของบริษัทไม่เกินทุน รักษา CASH FLOW กระแสเงินสดรับให้มากกว่ากระแสเงินสดจ่าย
๒. จัดการงบการเงินอย่างถูกต้อง ขยายกิจการอย่างพอเพียง โดยนำเงินจากกำไรสะสมและเงินกู้ในประเทศ
๓. กระบวนการผลิต โดยมีมาตรฐานรับรองในด้านคุณภาพ ได้แก่ ISO ๙๐๐๑ : ๒๐๐๐ With Design มาตรฐานรับรองยุโรป CE และมาตรฐาน มอก. ทุกสินค้า
๔. จัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยให้ทุนการศึกษาแก่พนักงาน ทุนการศึกษาแก่บุตรของพนักงาน มอบเงินช่วยเหลือพนักงานที่เสียชีวิตให้กับบิดา-มารดา หรือญาติ รวมถึงค่าเล่าเรียนของบุตร มีสวัสดิการให้แก่พนักงานอื่น ๆ นอกเหนือจากกฎหมายกำหนด เช่น อาหารกลางวัน ตรวจสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ จ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม จัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นต้น

ความมีเหตุผล

๑. ด้านลูกค้าหรือผู้บริโภค
 - ๑.๑ ควบคุมคุณภาพสินค้า ทุกขั้นตอนการผลิตจนถึงส่งมอบสินค้า
 - ๑.๒ การบริการก่อนการขาย
 - ๑.๓ การบริการหลังการขาย
 - ๑.๔ การรับประกันสินค้า และศูนย์บริการ ๑๑ แห่ง ทั่วประเทศ

บริษัท บารูม ดีไซน์ จำกัด

โรงงาน (คลอง๓) ๓/๖ หมู่ ๕
ตำบลคลองสาม อำเภอกองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๒๐
ออฟฟิศ (พระราม๓) ๗๒๙/๑๕๐-
๑๕๒ ถนนรัชดาภิเษก
แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา
จังหวัดกรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐
Office โทร. ๐๒-๖๘๓๓-๗๓๒๒-๓
Factory โทร. ๐๒-๙๐๑-๑๒๕๔-๖
แฟกซ์. ๐๒-๖๘๓๓-๖๓๖๔

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๒. ด้านคู่ค้า (Supplier)

- ๒.๑ ทำข้อตกลงที่เป็นธรรมระหว่างบริษัทกับคู่ค้าทุกราย
 - ๒.๒ มีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ
 - ๒.๓ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการติดต่อธุรกิจ
๓. ตรวจสอบการทำงานทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก
 - ๓.๑ จัดทำระบบตรวจสอบภายในองค์กร
 - ๓.๒ จัดทำระบบตรวจสอบภายนอกองค์กร

มีภูมิคุ้มกัน

๑. ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. จัดการด้านความเสี่ยง โดยขยายตลาดส่งออกใช้สกุลเงินภูมิภาคของประเทศนั้นๆ จัดซื้อประกันทางด้านต่างๆ เช่น ประกันอัคคีภัย ประกันชีวิต จัดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา และจัดหน่วยตรวจสอบภายในองค์กร เป็นต้น
๓. สร้าง Global Brand
 - จัดทำแผนงานและงบประมาณในการสร้าง Brand ในต่างประเทศ
 - จัดทะเบียนเครื่องหมายการค้าต่างประเทศ
 - ส่งสินค้าเข้าประกวดในเวทีโลก
 - จัดสรรงบประมาณโฆษณาในต่างประเทศ
 - การวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ที่มีดีไซน์ และเทคโนโลยีเทียบเท่าระดับโลกแต่ราคาย่อมเยาว์
 - สร้างทีม R & D

๔. พัฒนาพนักงานและครอบครัว ได้แก่ โรงงานสีขาว และโครงการกีฬาต้านยาเสพติด

๕. โครงการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนและต่อเนื่อง (CRS)

- ๕.๑ โครงการด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อมภายใน ได้แก่ โครงการสร้างสายใยรักกับบ้านเด็กอ่อนรังสิต รับสมัครพนักงานในละแวกชุมชน มอบทุนการศึกษาให้แก่สถานศึกษาในชุมชน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการเผยแพร่ธรรมะ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๕.๒ โครงการด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ โครงการช่วยเหลือชาวเขา โครงการสร้างวัดถ้ำสถาน เช่น สำนักสงฆ์ วัด เมรุ และโรงเรียน สนับสนุนด้านการศึกษาแก่เด็กชาวเขา โครงการส่งเสริมอาชีพชาวบ้านในถิ่นทุรกันดาร โครงการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขในถิ่นทุรกันดาร

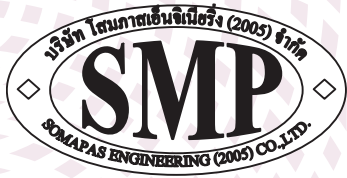
ความรู้

๑. ส่งเสริมการเรียนรู้ของพนักงานอย่างต่อเนื่อง
๒. จัดที่ปรึกษาภายนอก
๓. สร้างหน่วยงานวิจัยและพัฒนาของตนเอง
๔. คิดค้นนวัตกรรม
๕. เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามาเรียนรู้

คุณธรรม

๑. ดำเนินงานภายใต้หลักคุณธรรมและจริยธรรม เช่น รักษากฎหมายและบรรทัดฐานของสังคม ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลต่อชื่อเสียงของบริษัท ให้ความเคารพผู้อื่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความซื่อสัตย์ในเรื่องผลประโยชน์ การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม การปฏิบัติต่อคู่ค้า การปฏิบัติในเรื่องการตลาดและการแข่งขัน ความซื่อสัตย์เรื่องการเงิน
๒. ส่งเสริมให้พนักงานมีจิตสำนึกคุณธรรมนำชีวิต
๓. บริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล จากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวมาใช้ในกิจการของบริษัท ส่งผลให้ บริษัท บารูม ดีไซน์ จำกัด สามารถแก้ไขปัญหาผ่านวิกฤติเศรษฐกิจมาได้และประสบผลสำเร็จในการทำธุรกิจจนเป็นบริษัทผู้ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศกว่า ๓๐ ประเทศทั่วโลก โดยมี Brand และ Desing เป็นของตนเอง และได้รับ รางวัลออกแบบระดับโลก จากประเทศเยอรมัน, รางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี ๒๕๕๐, รางวัลนวัตกรรมดีเด่นแห่งปี ๒๕๕๐ และรางวัล PRIME MINISTER'S EXPORT AWARD ๒๐๐๗ ๓ รางวัล (BEST EXPORTER, THAI OWNED BRAND, THAI-OWNED DESIGN) ในปีนี้

บริษัท โสมภัส เอ็นจิเนียริง (๒๐๐๕) จำกัด

เลขที่ ๑๓๕ หมู่ ๘

บ้านหัวหนอง ตำบลดอนหวาน

อำเภอเมืองมหาสารคาม

จังหวัดมหาสารคาม

๔๔๐๐๐

โทร. ๐๔๓-๕๐๐-๐๖๖๗

Email: info@smp๒๐๐๕.com

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

บริษัท โสมภัส เอ็นจิเนียริง (๒๐๐๕) จำกัด : รางวัลรองชนะเลิศ

เป็นโรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ โดยสินค้าทั้งหมดจะจัดจำหน่ายให้กับ บริษัท เดลต้าอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นโรงงานผู้ออกแบบ วิจัย พัฒนา และผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งออกยักษ์ใหญ่รายหนึ่งในประเทศไทย สินค้าทั้งหมดของ เดลต้าจะถูกส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกา ประเทศต่างๆ ใน กลุ่มสหภาพยุโรป และอีกหลายๆ ประเทศในเอเชีย สินค้าส่วนใหญ่ ได้แก่ Filter Transformer Choke Linearity Coil และอื่นๆ อีกมากมายที่เป็นส่วนประกอบในเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร และเครื่องใช้ไฟฟ้าส่วนใหญ่ โดยดำเนินธุรกิจภายใต้วิสัยทัศน์ "สร้างรายได้ สร้างคน สร้างความมั่นคงในท้องถิ่น"

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

๑. มีระบบการบริหารจัดการด้านการจ้างงานให้เหมาะสมกับงาน โดยใช้แรงงานคนเป็นหลัก
๒. มีการวางแผนการลงทุน ไม่เพิ่มภาระเงินกู้
๓. เน้นการพึ่งพาช่วยเหลือกัน ทั้งในการทำงานและทางเศรษฐกิจ
๔. ส่งเสริมให้พนักงานใช้จ่ายอย่างรอบคอบ ไม่ฟุ่มเฟือย
๕. ส่งเสริมการใช้วัสดุ อุปกรณ์การผลิตให้คุ้มค่า เช่น โรล (Roller) ไส้ไวร์ (Wire) เมื่อนำไวร์ มาใช้หมดแล้ว ยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น ใช้เป็นรางตั้งไวร์ ใช้เป็นม้านั่งเล็ก

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ความมีเหตุผล

1. พนักงานสามารถปรับเปลี่ยนหน้าที่การทำงานได้ทุกส่วนของโรงงาน เป็นการพร้อมรับความผันผวนจากปัจจัยของธุรกิจภายนอก
2. มีการควบคุมการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้รับ ผู้ให้ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน โดยมีการแลกเปลี่ยน ปรีกษาหารือและประชุมกันอย่างต่อเนื่อง
3. ให้ความสำคัญต่อการคิดค้นและวิจัย เพื่อพัฒนาองค์กรอยู่เสมอๆ

มีภูมิคุ้มกันที่ดี

1. มีการวางแผนการผลิตโดยมีนโยบายคุณภาพ คือ คุณภาพดี ส่งมอบตรงเวลา พัฒนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งพัฒนากำลังคนให้พร้อมต่อการเติบโตในอนาคต ซึ่งได้สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้ามาโดยตลอด ถือเป็น การควบคุมคุณภาพ และบริหารความเสี่ยงที่ดี
2. มีการลดการพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศ โดยได้นำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ เช่น

- เครื่อง Hook, เข็มดิ่ง Wire, ปากกาหนีงาน, ไบมิคัตเตอร์ โดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น อาทิ เข็มดิ่ง Wire ทำมาจากไม้ไผ่ ซึ่งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบัน สามารถประยุกต์ใช้เป็นอุปกรณ์การดึงต่อพ่วงกับเครื่อง Hook ได้โดยไม่ต้องใช้เข็มจากต่างประเทศ เป็นการลดค่าใช้จ่ายมากกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ร้อยละ ๗๐ และวัตถุดิบจากต่างประเทศ ร้อยละ ๓๐
- ส่งเสริมให้พนักงานวางแผนค่าใช้จ่าย โดยการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อตรวจสอบการใช้จ่าย และสรุปประเมินผล

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ความรู้ ได้จัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากรในองค์กรอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

๑. การสัมมนาแลกเปลี่ยนข้อมูลการเรียนรู้กับภาครัฐ-เอกชน
๒. การจัดฝึกอบรม/ดูงาน
๓. เป็นแหล่งดูงานและแลกเปลี่ยนความรู้ให้ชุมชน อาทิ
 - ภาคการผลิต ได้เปิดรับนิสิต นักศึกษาจากสถาบันต่างๆ เข้าฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงาน
 - ภาคเกษตรกรรม จัดพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น การเลี้ยงกบในกระชัง การเลี้ยงปลา ฯลฯ
 - สวัสดิการให้เบิกรวมลูกแล้วจ่ายเงินให้ภายหลัง

คุณธรรม จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือคนพิการ และให้โอกาสคนพิการเข้าทำงาน บริษัท โสมภัส เอ็นจิเนียริ่ง (๒๐๐๕) จำกัด ได้รับรางวัลจากกระทรวงความมั่นคงของมนุษย์ รางวัลโรงงานดีเด่นด้านการจ้างคนพิการ ปี ๒๕๔๙ และปี ๒๕๕๐

ส่งเสริมจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านเสียงตามสาย โดยใช้ข่าวสารสถานการณ์ต่างๆ เป็นสื่อ เพื่อให้เล็งเห็นประโยชน์และผลเสียในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีสวัสดิการที่ดีแก่พนักงาน สวัสดิการประกันสังคม รดน้ำ-ส่งพนักงาน หอพักฟรี กองทุนให้ยืมเพื่อไปทำนา ทุนการศึกษาสำหรับบุตรพนักงาน ได้มีการ**ศึกษาที่ดี** สวัสดิการให้เบิกรวมลูกแล้วจ่ายเงินให้ทีหลัง ร้านค้าสวัสดิการ และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรราคาถูก

เพื่อให้พนักงานอยู่ดีมีสุข สามารถประกอบสัมมาอาชีพได้อย่างมั่นคงและมีจิตวิญญาณ (Service Mind) โดยมีการส่งเสริมอาชีพและจัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ อาทิ การเลี้ยงกบในกระชัง การเลี้ยงปลาในนาข้าว การเลี้ยงวัวโดยมีกองทุนวัวเพื่อพัฒนาคุณภาพอาชีพ การเลี้ยงหมู การปลูกพืชเศรษฐกิจ อาทิ แก้วมังกร, ข้าวโพดหวาน, ข้าว, ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม, ฝ้ายเหลือง, การเพาะเห็ดฟาง และการปลูกพืชผักสวนครัวต่างๆ

มีการวางรากฐานความมั่นคงทางครอบครัว โดยดำเนินโครงการ "๑ ครอบครัวพ่อแม่ลูกทำงานร่วมกัน" โดยถ้าสามารถชวนพ่อแม่บ้านหรือแม่บ้านมาทำงานด้วย บริษัทจะให้ผ้าห่ม ๑ ผืน และถ้าสามารถชวนลูกมาทำงานด้วย บริษัทจะให้ชุดนักเรียน ๑ ชุด ทุนการศึกษา ๕๐๐ บาท

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

บริษัท นพดลพานิช จำกัด : รางวัลรองชนะเลิศ

บริษัท นพดลพานิช จำกัด ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ในนาม "ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่ นพดลพานิช" โดยเปิดขายวัสดุก่อสร้างและของตกแต่งบ้านทุกชนิด จนกระทั่งเมื่อปี ๒๕๓๕ จึงได้ขยายพื้นที่ และย้ายมาก่อสร้างสำนักงานใหญ่ และเปลี่ยนเป็น "บริษัท นพดลพานิช จำกัด" ด้วยทุนจดทะเบียน ๑๐๐ ล้านบาท ปัจจุบันขยายพื้นที่เพิ่มเป็น ๑๐ ไร่ เป็นพื้นที่ทั้งค้าส่งและคลังสินค้า ๘,๐๐๐ กว่าตารางเมตร เป็นส่วนค้าปลีกซีเมนต์ไทยโฮมมาร์ท ๔,๐๐๐ ตารางเมตร บริษัทฯ ได้สร้างงานให้คนในท้องถิ่นมากกว่า ๑๐๐ ตำแหน่ง ๒๐๐ กว่าชีวิต ตลอดจนระยะเวลาที่ดำเนินกิจการได้สร้างชื่อเสียงทางด้านบริการ และการนำเสนอสินค้าที่ดีแก่ลูกค้าด้วยความซื่อสัตย์ ในปี ๒๕๔๖ บริษัทฯ ได้รับการคัดเลือกจากหอการค้าไทยให้ได้รับรางวัล "จรรยาบรรณดีเด่นหอการค้าไทย" ในฐานะองค์กรที่ดำเนินธุรกิจอย่างมีจรรยาบรรณ และปี ๒๕๔๗ บริษัท ซีเมนต์ไทยการตลาด จำกัด ได้ยกระดับให้เป็นร้านค้าวัสดุก่อสร้างที่ทันสมัยแห่งแรกและแห่งเดียวในจังหวัดเชียงใหม่ในนาม "นพดลพานิช ซีเมนต์ไทยโฮมมาร์ทแม็กซ์"

ไม่เพียงแต่การดำเนินงานทางธุรกิจเท่านั้น ทางบริษัทฯ ยังได้ช่วยเหลือสังคมและเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการสนับสนุนและส่งเสริมทางการศึกษา ให้กับเยาวชนมาโดยตลอด

จากนโยบายในการบริหารงานในวงการค้าวัสดุก่อสร้างที่มีประสบการณ์ยาวนานถึง ๓๕ ปี จึงเป็นหลักประกันศักยภาพ ในการสร้างคน สร้างงาน และสามารถอยู่คู่กับชาวเชียงใหม่จากอดีตจนถึงปัจจุบันและอนาคตได้ และในวันนี้ จึงก้าวสู่ปี "๓๕ ปี นพดลพานิช สู่นพดลพานิช ซีเมนต์ไทยโฮมมาร์ทแม็กซ์" ขึ้น ซึ่งพร้อมให้บริการกับลูกค้าได้อย่างครบวงจร

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

๑. มีการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์อย่างประหยัดและเต็มประสิทธิภาพ
๒. เน้นการให้บริการที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ
๓. ไม่เน้นการทำผลกำไรสูงๆ ในระยะสั้น
๔. บริหารธุรกิจในด้านที่มีความถนัด ไม่แย่งงานลูกค้า

บริษัท นพดลพานิช จำกัด

๓๙๒ ถนนเชียงใหม่-ลำปาง
ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๐๐๐

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ความมีเหตุผล

๑. สร้างระบบการดำเนินงานภายในองค์กร โดยมีระบบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างชัดเจน และให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของพนักงาน
๒. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงานในสถานประกอบการ
๓. การสร้างความมั่นใจให้พนักงานเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน เช่น การตรวจระดับฝุ่น การเก็บสถิติอุบัติเหตุชัดเจน การซ้อมดับเพลิง
๔. เน้นคุณภาพสินค้า ไม่บิดเบือนข้อมูลสินค้า มีนโยบายชัดเจนเรื่องคุณภาพ เช่น การรับประกันว่าสินค้าแพงกว่าเจ้าอื่นยินดีคืนของ ถ้าสินค้าไม่ได้มาตรฐานยินดีรับคืน
๕. เข้าไปสนับสนุนลูกค้าที่ขายของให้ภาครัฐ โดยการช่วยติดตามหนี้ให้

มีภูมิคุ้มกันที่ดี

๑. มีการกระจายความเสี่ยง เพิ่มสมดุลของรายได้จากการค้าปลีกเพื่อลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของผู้รับเหมา
๒. ลงทุนโดยใช้เงินทุนส่วนตัวและเงินขององค์กร ไม่กู้ ไม่เสี่ยงที่จะลงทุนในธุรกิจที่ไม่คุ้นเคย
๓. มีการประเมินความเสี่ยงขององค์กรว่าควรดำเนินธุรกิจในทิศทางใด อยู่ในความไม่ประมาท
๔. มีการนำระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อให้บริษัทปรับตัวทัน และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและการให้บริการลูกค้า
๕. มีระบบบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความรู้

๑. มีการสนับสนุนพนักงานให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรม การส่งพนักงานเข้าแข่งขันตอบคำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์
๒. มีการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ต่อยอดในการบริหารจัดการบริษัท เช่น งานพัฒนาบุคลากร การนำ KPI มาช่วยในการสื่อสารเป้าหมายการทำงาน
๓. จัดทำโครงการเรียนรู้/สนทนาภาษาอังกฤษให้กับพนักงาน เพื่อให้พนักงานมีความมั่นใจในการสื่อสารกับลูกค้าชาวต่างประเทศมากขึ้น

คุณธรรม

๑. ให้ออกาสนักศึกษาฝึกงาน ถ้ามีผลงานปฏิบัติงานดีจะรับเป็นพนักงาน
๒. ให้การสนับสนุนชุมชน เช่น ทุนการศึกษา กิจกรรมวันเด็ก ช่วยเหลือน้ำท่วม บริจาคโลหิต ให้เงินช่วยเหลือบ้านพักคนชรา

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๓. ให้การดูแลพนักงานอย่างใกล้ชิด เช่น ตรวจสอบสุขภาพพนักงานประจำปี มีการกำหนดเวลาในการพักให้กับพนักงานวันละ ๔ ช่วง มีสวัสดิการด้านการศึกษา และที่อยู่อาศัยของพนักงาน
๔. ส่งเสริมให้พนักงานอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมั่นคง สงบสุข
๕. มีการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของพนักงานทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ให้มีสุขภาวะที่สมบูรณ์

จากการดำเนินธุรกิจโดยนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร รวมทั้งนำมาประยุกต์ใช้ในเรื่องการลดต้นทุนอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้บริษัท นพดลพานิช จำกัด เป็นองค์กรตัวอย่างที่ดีในการบริหารจัดการ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงจากผู้บริหารรุ่นเก่าสู่รุ่นใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นความไม่ฟุ้งเฟ้อ และทำในสิ่งที่ตนเองถนัด มีการพิจารณาการลงทุนในธุรกิจที่ตนเองมีความรู้ความสามารถ และมีการประเมินความเสี่ยงในการลงทุนเป็นอย่างดี เน้นตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้บริษัท นพดลพานิช จำกัด ประสบผลสำเร็จมีผลกำไรสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งของภูมิภาคมาจนถึงทุกวันนี้

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน ธุรกิจขนาดย่อม

บริษัท นิธิฟู้ดส์ จำกัด

๒๑/๖ หมู่ ๒ ตำบลบ้านกลาง

อำเภอสันป่าตอง

จังหวัดเชียงใหม่

๕๐๑๒๐

บริษัท นิธิฟู้ดส์ จำกัด : รางวัลชนะเลิศ

เป็นบริษัทขนาดเล็ก ทุนจดทะเบียนประมาณ ๔๗ ล้านบาท มีพนักงานเพียง ๔๔ คน ผลิตสินค้าแปรรูปทางการเกษตร ได้แก่ สินค้าอบแห้ง สินค้าทอด สินค้าสดและสินค้าจากข้าว แม้ว่าจะก่อตั้งหลังวิกฤติเศรษฐกิจ แต่บริษัทก็ดำเนินธุรกิจบนภาวะเศรษฐกิจซบเซา ผู้บริหารกิจการมีหลักในการบริหารธุรกิจโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ทำให้ธุรกิจดำรงได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยมีนโยบาย "บริษัทมุ่งมั่นผลิตอาหารที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยและเป็นที่พอใจของลูกค้า โดยเน้นจากการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกหน่วยงาน"

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

๑. บริษัทมุ่งเน้นการใช้จ่ายเงินลงทุนภายใน และขยายกิจการอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามกำลังทุนและความสามารถที่มีอยู่ โดยใช้ประสบการณ์ของทีมบริหารวางแผน ขยายกิจการเริ่มจากทุนจดทะเบียน ๑๒.๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๔๑ ขยายเป็น ๔๗.๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๔๗
๒. กระบวนการผลิตมีประสิทธิภาพ โดยมีพนักงานระดับปฏิบัติการ ๓๓ คน ที่มีความรู้ความสามารถ พนักงานทุกแผนกสามารถปรับเปลี่ยน เคลื่อนย้าย สลับทำงานกันได้ โดยสามารถผลิตสินค้าได้ถึง ๓,๐๐๐ ตันต่อปี
๓. บริหารจัดการด้านการตลาด โดยมียอดขายเพิ่มขึ้นในอัตราที่เหมาะสมและต่อเนื่อง โดยมียอดขายในปี ๒๕๔๙ มูลค่า ๑๓๑ ล้านบาท และปี ๒๕๕๔ มูลค่า ๑๑๔ ล้านบาท

ความมีเหตุผล

๑. ใช้ทรัพยากรในกระบวนการผลิตอย่างประหยัด ได้ประโยชน์คุ้มค่าและมีการจัดการอย่างฉลาด พร้อมหาทางเพิ่มมูลค่า หรือมีการสร้างผลผลิตใหม่ขึ้นในชุมชนท้องถิ่น เช่น การแปรรูปผลผลิตทางเกษตรของสินค้าเกษตรที่มีในท้องถิ่น
๒. บริษัทเน้นการดำเนินงานด้วยนโยบายคุณภาพ โดยมีการบริหารการผลิตและการจัดการต่างๆ ที่ได้รับมาตรฐาน เช่น ระบบ HACCP, GMP และ ISO ๙๐๐๑:๒๐๐๐
๓. มีแผนวิจัยและพัฒนาสินค้า ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่มีพื้นฐานทางการศึกษาโดยตรงและมีเครื่องมือพร้อมในทุกๆ ด้าน เนื่องจากต้องดูแลมาตรฐานสินค้าอย่างดี มีการประเมินวัดผลการวิจัยพัฒนาทุกๆ ๓ เดือน
๔. ดำเนินกิจการโดยสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ เช่น กระบวนการผลิตพริกไทยให้ได้กลิ่นสีธรรมชาติ ได้ใช้เทคโนโลยีที่ผลิตและประยุกต์เอง รวมทั้งควบคุมปริมาณจุลินทรีย์ให้ต่ำได้ และราคาถูก นอกจากนี้ยังได้พัฒนาเพื่อสร้าง Brand สินค้าของตัวเอง
๕. มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ถูกหลักวิชาการ และประหยัด สร้างเครื่องจักรเครื่องมือในการผลิตด้วยตัวเอง โดยมีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมช่วยเหลือบางส่วน

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ภูมิคุ้มกันที่ดี

1. มีการปรับปรุงและพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานในทุก ระดับ รวมทั้งมี morning talk ก่อนทำงานทุกวัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเพื่อการพัฒนา งาน
2. มีการกระจายความเสี่ยง เพื่อบรรเทาปัญหาที่อาจเกิดกับการดำเนินธุรกิจ โดยการหา ผลิตภัณฑ์ใหม่ และขยายฐานลูกค้า
3. มีการบริหารความเสี่ยง เพื่อหลีกเลี่ยงและไม่สร้างเหตุให้เกิดความเสี่ยงในการบริหารจัดการ ธุรกิจ เช่น มีการวางแผนการตลาด การผลิต และปรับปรุงทุกๆ ๓ เดือน

ความรู้

1. มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการผลิตสินค้าด้วยตนเอง ซึ่งเครื่องมือเครื่องจักรในโรงงาน ร้อยละ ๙๕ เป็นเครื่องจักรที่ออกแบบเองเป็นองค์ความรู้เฉพาะของกิจการ คุณภาพของ ผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานตามความต้องการของลูกค้า เช่น โรงงานมีสายการผลิตด้านการ ทอดกระเทียม และอบแห้ง สินค้าเกษตรที่ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่บริษัทได้มีการ ปรับปรุงพัฒนาขึ้นเอง
2. นำหลักวิชาการความรู้มาใช้ในการบริหารจัดการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบ
3. เน้นการบริหารสินค้าคงคลังที่เหมาะสมกับกำลังการผลิต โดยมีแผนการจัดหาวัตถุดิบตาม ปริมาณการสั่งซื้อสินค้า
๔. พัฒนาบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เช่น สนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่พนักงาน
๕. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล

คุณธรรม

1. บริษัทดำเนินธุรกิจด้วยคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้เกี่ยวข้อง กับธุรกิจ ซึ่งบริษัทเน้นนโยบายสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและดำเนินการแก้ปัญหาใน ทันทีที่เกิดปัญหาข้อร้องเรียนจากลูกค้า
2. ดำเนินธุรกิจด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ รับผิดชอบ และทำ ประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม โดยอุทิศตนต่างๆ ในโรงงานใช้ฝีมือแรงงานหรือผู้ประกอบการ ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นการอุดหนุนอาชีพในท้องถิ่น
3. ดำเนินธุรกิจโดยไม่สร้างความเดือดร้อน แก่ชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนไม่ก่อ ให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการดำเนินธุรกิจตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว ทำให้บริษัท นิธิฟู้ดส์ จำกัด มีการพัฒนาและเติบโตอย่างต่อเนื่องและมั่นคง ทั้งด้านยอดขาย การพัฒนา ของบุคลากร ระบบการทำงานที่ดีขึ้นเป็นผลสำเร็จจากการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติจริง โดยอาศัยการเรียนรู้ของบุคลากรและผู้บริหารองค์กร รวมทั้งมีการช่วยเหลือสังคม ทั้งด้านการศึกษา งานประเพณีท้องถิ่น และสาธารณประโยชน์

สุขสวัสดิ์การทอ

๒๒๐ หมู่ ๘ ตำบลโพนงาม
อำเภอกมลาไสย
จังหวัดกาฬสินธุ์

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

สุขสวัสดิ์การทอ : รางวัลรองชนะเลิศ

เป็นโรงงานทอผ้าพื้นเมืองด้วยเครื่องจักร ดำเนินการโดย นายสุข ยุบลชู เป็นเจ้าของกิจการ เริ่มตั้งโรงงานสุขสวัสดิ์การทอ ประมาณปี ๒๕๔๐ นายสุข เคยประกอบอาชีพ จัดหาผ้า และหมอนไปจำหน่าย โดยต้องซื้อผ้าจากกรุงเทพฯ และจ้างชาวบ้านทอผ้าและตัดเย็บให้ ในช่วงประมาณปี ๒๕๓๘-๒๕๓๙ ชาวบ้านที่ทอผ้าเริ่มมีน้อย คนหนุ่มสาวก็ไม่ทำ แต่ยังคงตัดเย็บผ้าทำหมอนได้ จึงต้องซื้อผ้าจากโรงงานทอผ้าในกรุงเทพฯ ในปลายปี ๒๕๓๙ เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ โรงงานทอผ้าในกรุงเทพฯ ปิดตัวลง โรงงานเสนอขายเครื่องทอในราคาถูก (๑๕,๐๐๐ บาทต่อเครื่อง) นายสุข ได้ใช้เงินที่สะสมมาซื้อเครื่องจักร และมีเงินเหลือส่วนหนึ่งเป็นเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการผลิตและสต็อกสินค้า

โรงงานได้ขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งตัวอาคารและเครื่องจักร จนวันนี้มีเครื่องจักร ๒๕๐ เครื่อง พนักงาน ๔๕ คน ซึ่งสามารถผลิตผ้าได้ ประมาณ ๑๐,๐๐๐ หลาต่อวัน โดยขายเป็นผ้าผืนให้ลูกค้านำไปผลิตเป็นหมอนชนิด ผลิตผ้าห่มไหมพรม ผ้าถุง และผ้าทำที่นอน มีตลาดในท้องถิ่น ร้อยละ ๗๐ ยอดขายสินค้าในปี ๒๕๔๙ มูลค่าประมาณ ๒๐ ล้านบาท โดยได้ยึดหลักพอประมาณและได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

๑. ลงทุนซื้อเครื่องจักร และขยายโรงงานตามกำลังทุน และค่อยเป็นค่อยไป
๒. ใช้ทุนส่วนตัวที่สะสมมาในการเริ่มกิจการและขยายกิจการ
๓. มีการกู้ยืมบางส่วน เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนแต่ใช้เท่าที่จำเป็น

ความมีเหตุผล

๑. มีการวางแผนการผลิตตามสภาพความต้องการของตลาด
๒. มีคู่ทางการตลาดที่แน่นอนซึ่งเป็นตลาดตามวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ต้องการผ้า เพื่อทำหมอนชนิดที่ใช้เป็นประจำในงานประเพณีปีใหม่และสงกรานต์
๓. ใช้เทคโนโลยีที่ตนเองมีความรู้และความชำนาญ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ภูมิคุ้มกันที่ดี

๑. ดำเนินธุรกิจด้านการทอผ้าลายอีสานที่ตนเองมีความรู้ ความชำนาญมากกว่าคู่แข่ง
๒. มีการถ่ายทอดความรู้ในการผลิต การตลาดสู่คนในครอบครัว และพนักงาน
๓. มีการร่วมมือ และสนับสนุนจากเครือข่าย ทั้งผู้ขายวัตถุดิบและลูกค้า
๔. ใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ที่เหมาะสม ราคาประหยัด และสามารถดูแล ซ่อมแซมได้ด้วยตนเอง
๕. สามารถปรับเปลี่ยนผลิตสินค้าได้หลากหลายตามความต้องการของตลาด

ความรู้

๑. มีการติดตามความต้องการของตลาด ผ่านทางลูกค้า และข้อมูลข่าวสารต่างๆ
๒. สร้างกลไก กระบวนการในการถ่ายทอดความรู้สู่คนรุ่นต่อไปของครอบครัว และพนักงาน
๓. มีการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพการผลิตอย่างต่อเนื่อง

คุณธรรม

๑. ดูแลพนักงานอย่างดี พนักงานส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชน ส่วนพนักงานที่ไม่มีบ้านอยู่ในชุมชน โรงงานจัดที่พักไว้ให้ และส่งเสริมพนักงานให้ใช้พื้นที่ในโรงงานปลูกผักสวนครัว เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน
๒. มีการช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง และให้ความร่วมมือกับอำเภอ จังหวัดในกิจกรรมเพื่อสังคมมาโดยตลอด
๓. ใช้หลักธรรมในการดำเนินกิจการ โดยพนักงานมีการสวดมนต์ไหว้พระ และสมาทานศีลห้าทุกวัน ใช้วันพระเป็นวันหยุดงานประจำสัปดาห์ รวมทั้งมีการสร้างอาคารเอนกประสงค์เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม และทำบุญตักบาตรเป็นประจำทุกเดือน
๔. กระจายงานลงสู่ชุมชน โดยนำผ้าไปผลิตปลอกหมอน ซึ่งทำกันที่บ้าน แล้วส่งมาขายให้โรงงาน

จากการดำเนินธุรกิจตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว ทำให้กิจการโรงงานทอผ้าสุขสวัสดิ์ มีการดำเนินงานที่มั่นคง มีการผลิตสินค้าที่มีตลาดรองรับที่แน่นอน ผลิตตามกำลังความสามารถไม่ขยายกิจการเกินตัว ทำให้สามารถดูแลกิจการได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดอาชีพเสริมให้กับเกษตรกรช่วงหลังฤดูทำนา หลังการเก็บเกี่ยวมาทำการตัดเย็บที่นอน หมอนชนิด และนำสินค้าไปขายในเขตพื้นที่ภาคอีสาน และขายแดนเพื่อนบ้าน จนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นและเกิดการจ้างงานขึ้นในท้องถิ่น จนกลายเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานราชการและประชาชนทั่วไป

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

สหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ จำกัด : รางวัลรองชนะเลิศ

สหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ จัดทะเบียนเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๙ เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้อาชีพทางการเกษตรแก่สมาชิก โดยดำเนินธุรกิจรับฝากและสินเชื่อ บริการรับฝากเงินและให้สมาชิกกู้เพื่อลงทุนในอาชีพเกษตรกรรม ธุรกิจจัดหาวัสดุการเกษตรและสินค้าอุปโภค - บริโภคมาจำหน่าย โดยตั้งร้านค้าเป็นร้านค้าปลีกของคนไทย และธุรกิจรวบรวมผลผลิตผลการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิก โดยทำการรวบรวมน้ำยางสดจากสมาชิกและผู้ผลิตรายย่อยในราคายุติธรรม เพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังมีการรวบรวมสินค้าเกษตรอื่นๆ ที่ออกตามฤดูกาล เพื่อเป็นช่องทางการตลาดให้สมาชิก ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน ๒,๒๙๙ คน และมีรายได้ ๑๓๕.๕๐ ล้านบาท สหกรณ์มีความสามารถในการขยายธุรกิจในหลายสาขา โดยได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในการบริหารงานสหกรณ์ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจแก่สมาชิก รวมทั้งสหกรณ์มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีอุดมการณ์ในการทำงาน

สหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ จำกัด

เลขที่ ๒ หมู่ ๑

ถนนยนตรการกำธร

ตำบลกำแพงเพชร อําเภอรัตนภูมิ

จังหวัดสงขลา

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

๑. จำกัดจำนวนสมาชิกโดยใช้พื้นที่อำเภอรัตนภูมิเป็นกรอบกำหนด
๒. พัฒนารูธุรกิจตามหลักการสหกรณ์ โดยเน้นแบบค่อยเป็นค่อยไป
๓. เลือกพัฒนารูธุรกิจเฉพาะด้านที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกและศักยภาพของชุมชน
๔. มุ่งใช้และพัฒนาทรัพยากรและบุคลากรในท้องถิ่นเป็นประการสำคัญ

ความมีเหตุผล

๑. พัฒนาส่งเสริมอาชีพให้แก่สมาชิก โดยพิจารณาจากสภาพข้อเท็จจริงทางสิ่งแวดล้อมในทุกด้านของพื้นที่
๒. วางระบบและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและง่ายต่อการใช้งาน
๓. เน้นการพัฒนาธุรกิจ เพื่อประโยชน์สุขของสมาชิกมากกว่ากำไร
๔. การจัดโครงสร้างองค์กร และอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน
๕. ใช้การบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
๖. ใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ภูมิคุ้มกันที่ดี

๑. การให้ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์กับกรรมการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิก
๒. การมีส่วนร่วม การประชุมและการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกรรมการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิก
๓. การประสานความร่วมมือด้านข้อมูลข่าวสารกับหน่วยงานราชการ ธุรกิจเอกชน และสหกรณ์อื่น ๆ
๔. รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรและขายปัจจัยทางการเกษตรให้แก่สมาชิกและเกษตรกรในราคายุติธรรม
๕. มีระบบบัญชีและระบบการควบคุมตรวจสอบที่ชัดเจนและรับรู้ได้ง่าย
๖. การเปิดเผยและรักษาข้อมูลของสหกรณ์อย่างเป็นระบบ
๗. ติดตามข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจสังคม การเมืองและเทคโนโลยีเผยแพร่ ถ่ายทอดให้กรรมการและเจ้าหน้าที่ได้รับรู้อยู่เสมอ

ความรู้

๑. การจัดการข้อมูลด้านต่างๆ อย่างเป็นระบบถูกต้องและทันสมัย เช่น ข้อมูลสมาชิก การกู้ยืม การเงินและบัญชี เป็นต้น
๒. ใช้ระบบสารสนเทศ ประกอบการบริหารจัดการงานของสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. การอบรมความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์และการบริหารการพัฒนาให้กับเจ้าหน้าที่และสมาชิก
๔. การอบรมความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์และการส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิก
๕. การประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์
๖. เชิญนักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ มาให้ความรู้และข้อเสนอแนะแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์
๗. ติดตามข้อมูลข่าวสารการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

คุณธรรม

๑. จัดสรรทุนต่างๆ ทุนการศึกษาอบรม ทุนสาธารณประโยชน์ ทุนสะสมพัฒนากิจการทุนสะสมเพื่อการสวัสดิการ (สมาชิก) โบนัส กรรมการ/เจ้าหน้าที่ ทุนส่งเสริมอาชีพ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

๒. ธรรมชาติของสหกรณ์การเกษตรรตภูมิ จำกัด โปร่งใส ตรวจสอบได้ ความเป็นธรรม การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ กระจายอำนาจและ ถ่วงดุลอำนาจ และมีประสิทธิภาพ
๓. สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไปเรียนต่อระดับปริญญาตรีและ ปริญญาโท
๔. อบรมความรู้เรื่องการประกอบอาชีพด้านต่างๆ และการทำบัญชีเบื้องต้น แก่สมาชิก
๕. แนะนำและสนับสนุนให้สมาชิกกู้จักการออมเงินและรับฝากเงินจาก สมาชิก
๖. เป็นแกนกลางจัดประชุมสหกรณ์ในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อบรรเทาและแก้ไข ปัญหาความสงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดภาคใต้
๗. รับซื้อผลผลิตทางการเกษตร และขายปัจจัยทางการเกษตรให้แก่สมาชิก และเกษตรกรในราคายุติธรรม

จากการดำเนินธุรกิจตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว ทำให้สหกรณ์การเกษตรรตภูมิ จำกัด มีความเข้มแข็งสามารถดำเนินธุรกิจมาเป็นระยะเวลากว่า ๔๐ ปี โดยสมาชิกให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพของสมาชิก ทั้งการเสริมรายได้จากการสร้างอำนาจต่อรองทางการตลาด สินค้าเกษตรและลดค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของสมาชิก นอกจากนี้ ยังมีการวางแผนธุรกิจที่สร้างภูมิคุ้มกันให้กิจการ โดยการมีส่วนร่วมจากสมาชิก และมีกิจกรรมที่เป็นการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมด้วย

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์แก๊สเซอร์วิส : รางวัลรองชนะเลิศ

เป็นลักษณะธุรกิจบริการขายน้ำมัน และขายสินค้า OTOP ร้านขายกาแฟสด ร้านขายข้าวแกง เริ่มเปิดบริการมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ ซึ่งมีประสบการณ์กว่า ๒๔ ปี ดำเนินการก่อตั้ง โดยนายสมศักดิ์ หิริโอดีปะ ได้เปิดสถานีบริการน้ำมัน และมีการพัฒนาธุรกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามความต้องการของลูกค้า มีการปรับกลยุทธ์ในการดำเนินกิจการ โดยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการทำธุรกิจน้ำมัน การขยายกิจการเพื่อประกันกระจายความเสี่ยง เนื่องจากต้องสร้างภูมิคุ้มกัน ในทางธุรกิจ โดยต้องมีการบริการที่มากกว่าการขายน้ำมัน ดังนั้นผู้บริหารจึงได้ศึกษาข้อมูลในการขยายธุรกิจ และเริ่มเปิดร้านขายกาแฟสด เน้นการให้บริการแก่ลูกค้า เพื่อความสะดวกสบายอย่างครบวงจร จึงได้สร้างห้องน้ำใหม่ให้ถูกสุขลักษณะให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการ พร้อมทั้งเปิดร้านขายสินค้า OTOP และร้านขายข้าวแกง นอกจากนี้ยังใช้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมด้วยวิถีธรรมชาติ มาใช้ในสถานประกอบการ รวมทั้งสร้างสถานที่พักผ่อนให้ผู้เดินทาง เพื่อเป็นจุดนัดพบและที่พักบริการ เพื่อประโยชน์ทางสังคม

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

๑. ใช้ทุนส่วนตัวในการลงทุนดำเนินกิจการเป็นหลัก
๒. ดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับสถานีบริการน้ำมัน และขยายกิจการตามความเหมาะสมและศักยภาพแบบค่อยเป็นค่อยไป เช่น เริ่มกิจการร้านกาแฟ บ้านตากาแฟ ปี ๒๕๔๔ ต่อมาเปิดร้านข้าวแกงคุณยาย และร้าน OTOP บ้านตากาแฟ

ความมีเหตุผล

๑. วางแผนการขยายการลงทุนกิจการร้านค้า เพื่อดำเนินธุรกิจให้มีความสอดคล้องกับธุรกิจหลักคือ สถานีบริการน้ำมัน โดยพิจารณาจากความต้องการของลูกค้าที่มาใช้บริการเป็นสำคัญ
๒. การบริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ
๓. มีการส่งเสริมสินค้าในท้องถิ่น โดยเปิดช่องทางการตลาดให้กับชุมชนในท้องถิ่น

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์แก๊สเซอร์วิส

เลขที่ ๒๔๔ ถนนสุขุมวิท

ตำบลทางเกวียน อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

ภูมิคุ้มกันที่ดี

๑. การให้บริการลูกค้าจะเน้นความซื่อสัตย์ และเน้นคุณภาพของสินค้า
๒. มีการบริหารจัดการร้านค้าในสถานบริการน้ำมัน โดยดูแลการดำเนินงานกิจการด้วยตนเอง
๓. มีการให้บริการที่หลากหลายสำหรับลูกค้า

ความรู้

๑. แสวงหาความรู้ในการบริการ ที่มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการ
๒. เรียนรู้ในการใช้ธรรมชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการบำบัดของเสียที่เกิดจากกิจการเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

คุณธรรม

๑. ใช้คนในชุมชนเป็นพนักงาน มีสวัสดิการ และส่งเสริมให้พนักงานเข้ารับการอบรมในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของพนักงาน
๒. ดำเนินธุรกิจ โดยพัฒนาสถานบริการให้มีความสะอาด สวยงาม เพื่อให้เป็นสถานที่พักผ่อนของผู้เดินทาง
๓. มีการรักษาสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน

จากการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว ทำให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดสมศักดิ์แกลงเซอริวิส มีการเรียนรู้ในการดำเนินธุรกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป ศึกษาหาความรู้เพื่อให้การดำเนินธุรกิจมีความมั่นคง ไม่ดำเนินธุรกิจที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง รวมทั้งทำธุรกิจโดยมองผลประโยชน์ที่จะเกิดต่อสังคม สนับสนุนกิจกรรมของชุมชนและสังคม เพื่อเป็นช่องทางการส่งเสริมอาชีพแก่คนในท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังตระหนักถึงการช่วยเหลือรักษาสิ่งแวดล้อมโดยรอบสถานประกอบการ และชุมชนอีกด้วย

บทที่ ๕ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สากล

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาหรือแนวคิดเพื่อชี้ทางในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความพอดี ซึ่งแนวทางปฏิบัติแห่งความพอเพียงนี้ หากประชาชนทุกระดับนำไปปฏิบัติอย่างมีสติ เป็นเหตุเป็นผล ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้การดำรงอยู่ของมวลมนุษยชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ตั้งแต่ระดับชุมชน จนถึงประเทศเกิดความสมดุล นำไปสู่ความสุข และบังเกิดความมั่นคงอย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ ทำให้องค์การสหประชาชาติ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุด ด้านการพัฒนาคนมนุษย์ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ พร้อมทั้งได้ประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความว่า "สหประชาชาติมีความปลาบปลื้มยินดีในเกียรติยิ่งใหญ่ว่า ได้พระราชทานพระบรมราชวโรกาส ให้เข้าเฝ้าทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล "ความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนาคนมนุษย์" ซึ่งเป็นรางวัลชิ้นแรกของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) จัดทำขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสแห่งการเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติครบทศวรรษปี

ภาพประกอบจาก www.arunsawat.com

"ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้ทรงมุ่งมั่นบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานับการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของปวงชนชาวไทยอยู่เป็นนิจศีล เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก จึงต่างกล่าวขานพระนามพระองค์ว่า "พระมหากษัตริย์นักพัฒนา" ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท มีพระราชหฤทัยเปี่ยมล้นด้วยพระเมตตาต่อพสกนิกรผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส โดยไม่ทรงแบ่งแยกสถานะ ศาสนา ชาติพันธุ์ หรือหมู่เหล่าทรงสดับรับฟังปัญหาความทุกข์ยากของราษฎรและพระราชทานแนวทางการดำรงชีพ เพื่อให้ประชาชนของพระองค์สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

โครงการในพระราชดำริต่างๆ เพื่อพัฒนาชนบทมีจำนวนมากมายและมีอานุภาพ นับได้ ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ความรู้และนวัตกรรมที่เอื้อต่อความก้าวหน้าในการพัฒนายังประโยชน์ให้แก่พสกนิกรทั่วหล้า อาทิ โครงการที่มุ่งเน้นการเกษตรขนาดเล็กด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมอย่างยั่งยืน รวมทั้งโครงการป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนจากน้ำท่วมและภัยแล้ง

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

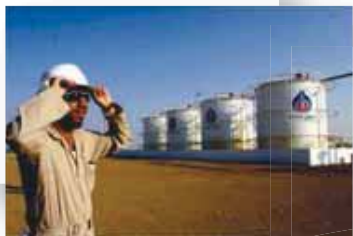
ด้วยพระปรีชาสามารถในการเป็นนักคิดของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท และคุณูปการต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้นานาประเทศตื่นตัวในการปรับปรุงการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้แนวคิดใหม่ ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ที่มีต่อพระราชกรณียกิจที่ได้พระราชทานปรัชญา "เศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งชี้ถึงแนวทางการพัฒนาที่เน้นความสมดุล ความพอประมาณ ความมีเหตุผล สำนึกในคุณธรรม และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอที่จะต้านทานและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากกระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยปรัชญาดังกล่าวนี้องค์การสหประชาชาติ จึงมุ่งเน้นเพียรพยายามและส่งเสริมการพัฒนาคอนให้มีความสำคัญต่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนเป็นเป้าหมายศูนย์กลางในการพัฒนา

รางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์นี้ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายมีปณิธานที่จะส่งเสริมประสพการณ์และนำแนวทางการปฏิบัติในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันทรงคุณค่าอย่างหาที่สุดมิได้ของพระองค์มาช่วยจุดประกายแนวความคิดในปรัชญาดังกล่าวสู่นานาประเทศต่อไป ในโอกาสนี้ข้าพระพุทธเจ้ามีความปลื้มปิติและภาคภูมิใจทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุด ด้านการพัฒนามนุษย์แด่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท"

บทที่ ๖ บทส่งท้าย

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

จากผลการพัฒนาประเทศที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจในเชิงปริมาณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงห่วงใยในวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน โดยทรงชี้แนะให้เห็นถึง **"ความพอเพียงพอสมควร ตามอัตภาพ"** เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตมาโดยตลอด และเมื่อเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ ได้ทรงขยายความให้เห็นถึงรูปธรรมของการไม่ประมาณตนเอง ความโลภและความเห็นแก่ได้โดยไม่คำนึงถึงผลเสียทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม หลังจากนั้นได้พระราชทานพระราชดำริ **"เศรษฐกิจพอเพียง"** มาเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตให้กับคนทุกระดับ ทุกภาคส่วน ทุกสาขาอาชีพ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีใช่เป็นปรัชญาหรือแนวคิดเท่านั้น แต่เป็นข้อสรุปที่ได้จากการปฏิบัติจริง และมีใช่เป็นเพียงปรัชญาในการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคล แต่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และปัจจุบันได้ก้าวล้ำไปสู่ยุทธศาสตร์การพัฒนาในอีกหลาย ๆ ประเทศ

"เศรษฐกิจพอเพียง" จึงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานเพื่อชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนให้กับประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพมาโดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี นับตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ โดยเป็นปรัชญาแนวคิดที่มีคุณค่าอย่างเอกอนันต์ เป็นแนวคิดใหม่ที่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศภายใต้สภาวะการณ์เปลี่ยนแปลง และวิกฤติการณ์เศรษฐกิจต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องเตือนสติให้แก่ประชาชนชาวไทยและสังคมไทยในการปรับตัวเพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งเป็นการนำเสนอแนวทางออกจากภาวะวิกฤติที่กำลังเผชิญอยู่ โดยสามารถประยุกต์เข้ากับวิถีภูมิปัญญาไทยอย่างลงตัว

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน

"เศรษฐกิจพอเพียง" ไม่ใช่แนวคิดลอย ๆ ตามกระแสสังคมเท่านั้น หากแต่สามารถนำมาปรับใช้ และแปลงแนวคิดไปสู่การปฏิบัติได้เป็นรูปธรรม ซึ่งปัจจุบันปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากทั้งประชาชนชาวไทย และชาวต่างประเทศ ดังตัวอย่างแห่งความชื่นชม และเห็นถึงความสำคัญในวิสัยทัศน์ที่กว้างและยาวไกลในด้านการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยองค์การสหประชาชาติได้ประกาศเกียรติคุณว่า พระองค์เป็น "พระมหากษัตริย์นักพัฒนาของโลก" และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัล "Human Development Lifetime Achievement Award" แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ อันนำมาซึ่งความปลื้มปิติแก่พสกนิกรชาวไทยอย่างหาที่เปรียบมิได้ ขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน.

คณะผู้จัดทำ

๑. คณะทำงานพัฒนาและส่งเสริมองค์ความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน กปร.

ที่ปรึกษา

นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร.

คณะทำงาน

นางสาวศรีนิตย์ บุญทอง	ที่ปรึกษาสำนักงาน กปร.
นายโกวิท เพ่งวานิชย์	รองเลขาธิการ กปร.
ม.ล.จริพันธ์ ทวีวงศ์	ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ
นางสาวสุนทร ศรีปรัชญากุล	ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ
นางสุวรรณา พาศิริ	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและติดตามประเมินผล
นายประสาท พาศิริ	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคกลาง
นายบัวตรี นวมะรัตน์	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคภาคเหนือ
นายนรินทร์ กาญจนฤกษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามประเมินผล
นางกมลินี สุขศรีวงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์
นายตรีวิทย์ วินิชสำเภาทิพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขพ.
นางสาวพิชญดา เรืองเดช	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขพ.
นางศศิพร ปาณิกบุตร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขพ.
นางสาวศีตกร ตันกำแหง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขพ.
นายขจรชัย ฤทธิวงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขก.
นายสุทัศน์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขก.
นางสาวสุดารัตน์ คูสินธ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขก.
นางสาวธัญวรัตน์ วจนะวงศ์วิจิตร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขก.

๒. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กลุ่มประชาสัมพันธ์

นายสายเมือง วิรัชศิริ	รักษาการรองเลขาธิการ กปร.
นายอนันต์ ทองประทุม	ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์
นางวิไล หมอกอรุณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขก.
นางปิยวรรณ ทองคำ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขก.
นางสาวรัตนลักษณ์ สำราญสุขเกษมศรี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขก.
นางสาวณัฐฤดี แสนทวีสุข	พนักงานราชการ

ภาพประกอบ

นายวิโรจน์ เทียมเมือง
นายวิชาญ ชีระสืบสกุล
นายทวิศักดิ์ แป้นคัมภีร์
นายพิสิทธิ์ วิเชียรทศพร
นางสาวธัญวรัตน์ เขียงเงิน
นายธนะ กลิ่นบางพูด

สำนักงาน กปร.

จัดทำโดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

๙๘ ทำเนียบรัฐบาล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม) ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๐-๖๑๙๓-๙๙ โทรสาร ๐-๒๒๔๐-๖๒๐๖

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มิถุนายน ๒๕๕๒
จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม
บริษัท เอเชีย แปซิฟิก ออฟเซ็ท จำกัด
โทร. ๐-๒๒๔๘-๖๘๘๘
โทรสาร. ๐-๒๒๔๗-๔๗๑๙

สำนักงาน กปร.

**สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)**

๓๘ ทำเนียบรัฐบาล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม)
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๐-๖๐๕๓-๕๕ โทรสาร ๐๒-๒๕๐-๖๒๐๖
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มิถุนายน ๒๕๕๒ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม
<http://www.rdpb.go.th>

